

Uutisjyvät

Katso MTK-yhdistysten kevätkokoukset!

SIVU 10

Ysikymppinen ajanhermolla

90-vuotias MTK-Merijärvi tarjoaa juhlavuotenaan energiatieta Voimaratashankkeen avulla.

SIVU 5

Koskinivasta kummitila

Kansanedustaja Satu Haapanen tutustui ikiomaan kummitilaansa Rantsilassa. Nykyviljelijän työtä ja haasteita esittelivät Liisa ja Jukka Ojantakanen.

SIVU 9

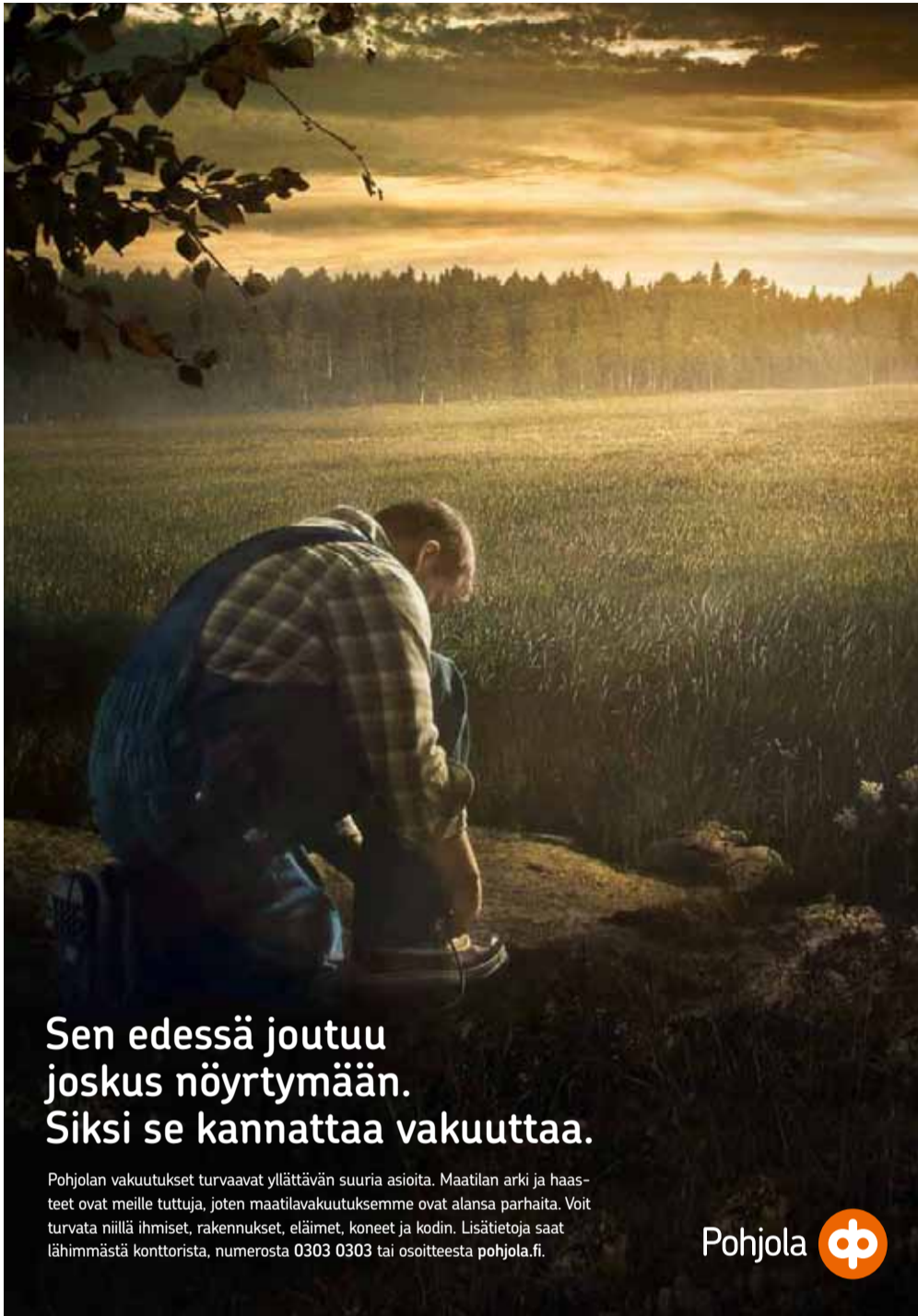
Viljelijäverkostoa tarvitaan navettapalossa

Luomutuotteilla on kysyntää myös Oravan tilalla

Ota talteen!

MTK-Pohjois-Suomen 43 tuottajayhdistystä ovat viljelijöiden, metsänomistajien ja maaseutuyrittäjien paikallisia edunvalvoja ja vaikutuskanavia. Tämän lehden jäsensivuille on koottu yhdistysten toimijoiden, liiton johtokunnan ja toimihenkilöiden, maaseudun vastaavien tukihenkilöiden ja Mela-asiamiesten yhteystiedot sekä tietoa jäseneduista.

Sen edessä joutuu joskus nöyrytykseen. Siksi se kannattaa vakuuttaa.

Pohjolan vakuutukset turvaavat yllättävän suuria asioita. Maatilan arki ja haasteet ovat meille tuttuja, joten maatilavakuutuksemme ovat alansa parhaita. Voit turvata niillä ihmiset, rakennukset, eläimet, koneet ja kodin. Lisätietoja saat lähimmästä konttorista, numerosta 0303 0303 tai osoitteesta pohjola.fi.

Pohjola

REGE
LIN &
SIPO
NEN

Yhteistyötä
asiantuntemuksella

Asianajotoimisto
Botnia

Hallituskatu 21, 90100 OULU
Pohjolankatu 16 A 1, 87100 KAJAANI
Iso Roobertinkatu 1 A, 00120 HELSINKI

www.botnialaw.fi

“Tapaninpäivänä myrsky repi ja levitti perunavaraston kattopellit ympäri peltoja. Soitin välittömästi omalle yhteyshenkilölle Lähivakuutukseen. Vahinko tarkastettiin vielä tapaninpäivän aikana. Varaston 200 m² katto saatiin korjattua parissa päivässä ja perunat säilyivät vahingoittumattomina. Minulle on tärkeää, että vahingon satuttua myös korvauspuoli toimii.”

Esko Koivisto
maatalousyrittäjä, Säskylä

Sisältyykö sinun vakuutuksiisi henkilökohtainen palvelu myös vahinkoasioissa?

Lähivakuutuksessa suppeastakin turvatasosta korvataan myrskyn aiheuttamat vahingot. Kaupan päällisenä saat henkilökohtaisen korvauspalvelun! Meidän asiakkaan ei tarvitse korvausta saadakseen surffailla netissä eikä “roikkua langoilla”.

Ei ole vahinko, että Lähivakuutuksella on tyytyväisimmät vakuutusasiakkaat vuodesta toiseen! Soita, tule käymään. MTK:n jäsenet saavat Lähivakuutuksesta automaattisesti **10 % jäsenalennuksen**.

Katso lisää

www.lahivakuutus.fi

Otamme sen
henkilökohtaisesti.

Pääkirjoitus

Kohti kevättä ja kesän liittokokousta

Liiton toimistoilla viime syksy ja kulunut talvi ovat olleet varsin työn- täyteisiä. Yhdistysten syyskokouskierroksen ja kurssitusten lisäksi on järjestetty yhdessä liiton hallinnoiman Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihankkeen kanssa sukupolvenvaihdostilaisuuksia, luomupäivät ja tuottajien tiedotustilaisuus Pyhäjoella maankäyttösopimusasioiden osalta.

Tuleva kevät ei juuri poikkea syksyn kiireestä, sillä maaliskuussa alkavat yhdistysten kevätkokouskierron ja tuki-infot. Ne toteutetaan tänä keväänä yhteistyössä liiton hallinnoiman hankkeen kanssa. Tulevan vuoden aikana järjestetään myös MTK:n liittokokous Savonlinnassa 28.-29. kesäkuuta.

Menneen syksyn sääolot olivat haasteelliset. Lämpöä ja varsinkin kosteutta riitti lähes vuodenvaihteeseen asti. Paikoin liiallinen kosteus hankaloitti syystöitä siinä määrin, että esimerkiksi lannanlevityksen osalta marraskuun 15. päivän takaraja tuli liian pian vastaan. Tiedusteltaessa viranomaisilta jatkoaikaa lannanlevittämiseen ei tätä kuitenkaan luvattu - sääoloja ei pidetty yhtä poikkeuksellisia kuin muutama vuosi takaperin.

Vuodet eivät ole veljeksiä. Yleisenä havaintona voi todeta, että syksyt ovat olleet viime vuosina varsin sateisia. Edunvalvonnan kannalta haasteena onkin saada joustavuutta marraskuun 15. päivän takarajaan.

Haasteellisen sään lisäksi maatalous sai osansa valtiontalouden leikkauksista. Alkuun esitetyistä leikkauksista MTK sai budjettiriihen jälki- lölyissä vedettyä valtiovarainministeriön esittämän noin 20 miljoonan euron energiaveronpalautuksen pois budjettileikkauksilistalta.

Taloudesta ei ole vähään aikaan uutisoitu juuri muusta kuin negatiivisista asioista, joten kevään budjettiriihen on tulossa varsin kipakat oltavat - arvioidut leikkaustarpeet kun ovat lähes kaksinkertaiset viime syksyn verrattuna.

Lisänä tähän soppaan valtiolta julkisti suunnitelmansa kuntauudistuksesta, joka poistaisi Suomen kuntakartasta kertaheitolla yli 200 kuntaa. Toteutuneet, tulevat ja suunnitellut kuntauudistukset ja -liitokset haastavat niin tuottajayhdistykset kuin tuottajaliitonkin edunvalvontaan - kuinka hyvin jäsenten ääni uudistuneissa toimielimissä kuuluu?

Tuleva kevät ja koko vuosi on monella tapaa haasteellinen. Mutta haasteissa pärjäämme, jos viestimme kansanedustajille ja muille päättäjille on selvä: ilman maataloutta ei ole olemassa kotimaista ruokaa.

Synkässä tilanteessa on myös valonpilkahduksia. Viimeaikaisten lähi- ja luomuruokauutisten ansiosta kuluttajien tiedonnäkö ruuan alkuperään on heräämässä. Kuinka hyvin onnistumme ruokkimaan yhä kasvavaa kiinnostusta maukkaaseen, turvalliseen ja laadukkaaseen kotimaiseen ruokaan on pitkälti meistä itsestämme kiinni.

Toinen haaste on se, miten saamme myös kaupan mukaan yhteisiin talkoisiin suomalaisen ruuan puolesta, koska kaupan asema on todistetusti merkittävin koko elintarvikeketjussa. Ilman kauppaa emme tule toimeen, mutta ilman meitä ei kauppakaan voi myydä suomalaisia tuotteita!

Kevään aurinkoisia hetkiä odotellessa

MATTI PERÄLÄ

Uutisjyvät

JULKAISIJA

MTK-Pohjois-Suomi

www.mtk.fi/liitot/pohjoissuomi

PÄÄTOIMITTAJA

toiminnanjohtaja Matti Perälä
020 413 3501, 0400 316 115,
matti.perala@mtk.fi

TOIMITUS

Viestintä-Karttimo
Kiviniemen rantatie 9
90810 KIVINIEMI
puh. 040 526 4880, ella@karttimo.fi

PAINOPAIKKA

Joutsen Media

Maaseutuyrittäjyys nousuun!

Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihankkeen käynnistysvaihe alkaa olla takana ja toiminta on pääsemässä kunnolla vauhtiin.

Viime vuoden tavoite oli tehdä hanketta tunnetuksi tuottajille kuin maaseudun kehittäjätahoille. Hanketta esiteltiin eri tilaisuuksissa ja palaverissa sekä MTK-yhdistysten syyskokouksissa. Samalla kartoitettiin toiveita hankkeen toimintaan.

Hankkeiden näkyvintä toimintaa ovat tietenkin erilaiset tilaisuudet ja tapahtumat. Hankkeemme on järjestänyt kolme maatilalla sukupolvenvaihdostemapäivää Pohjois-Pohjanmaalla sekä Maaseuturahaston rahoittamien hankkeiden hanketoimijoiden tapaamiset Utajärvellä ja Ukkohallassa.

Yhteistyössä MTK-Pohjois-Suomen, YmpäristöAgro II -hankkeen ja Kainuun luomuyrittäjä 2010 -hankkeen kanssa järjestettiin Luomupäivät Rokulla. Lisää luomupäivistä on tämän lehden sivulla yhdeksän.

Näkymätöntä ja näkyvää työtä

Tulevaa toimintaa on suunniteltu tällekin vuodelle. Olemme mukana tämän kevään tuki-infojen järjestelyissä

Anita Mäkipelto ja Kari Tervonen odottavat toiveita, yhteydenottoja ja palautetta hankkeen toiminnasta.

ja syksyille olemme suunnitelleet teemaseminaaria, jonka aiheena on monitulo-yrittäjyys. Myös hanketoimijoille järjestämme tapaamisen tämän vuoden loppupuolella.

Myös sitä näkymättömämpää työtä on hankesuunnitelmaan kirjattu. Yksi tällainen osio on selvitysten tekeminen. Olemme käynnistäneet kaksi selvitystä, joista toinen liittyy lypsykarjatilojen sukupolvenvaihdoksiin ja toinen yrittäjälomittajien tarpeeseen alueellamme.

Jotta hankkeemme toiminta olisi tehokasta ja tarjoaisi parhaan mahdollisen hyödyn myös tuottajille, tarvit-

semme tietoa tarpeista ja palautetta toiminnastamme.

Ottakaa rohkeasti yhteyttä meihin hanketyöntekijöihin tai liiton muihin toimihenkilöihin.

Lisätiedot: Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihanke, hankevetäjä Anita Mäkipelto, 0400 218 720, anita.makipelto@mtk.fi; maaseutukoordinaattori Kari Tervonen, 040 354 2044, kari.tervonen@mtk.fi

Näkökulma

HARRI PELTOLA

Hyvää Suomesta – ruokaa omasta maasta

Vaatimuksemme siitä, että kuluttajan ruoasta maksaman hinnan on jakauduttava nykyistä tasapuolisemmin tuottajan, elintarviketeollisuuden ja kaupan kesken ei ole tuulesta temmattu. Kilpailuvirasto julkaisi tammikuussa päivittäistavarakauppaa koskevan selvityksen, joka osoitti, että kauppa käyttää ostajavoimaansa monin kyseenalaisin keinoin.

Ei voi olla oikein, että myymättä jääneet leivät lunastaa pikku leipomo takaisin, eikä kaupalla ole mitään vastuuta. Kahden suuren ketjun hyllyille tavarantoimittaja pääsee käytännössä vain maksamalla markkinointirahaa. Tuollaisen kynnyksen periminen on kaukana reilun kaupan mallista.

Kaupan toiminta harmaalla vyöhykkeellä ei ole kuluttajankaan etu. Meidän on jatkossa pidettävä huoli siitä, että kilpailuviraston esiin nostamat epäkohdat johtavat toimenpiteisiin ja koko elintarvikeketju saadaan läpinäkyvämmäksi.

KAMPANJA kotimaisen ruuan puolesta jatkuu tänä keväänä. Hyvää Suomesta – Ruokaa omasta maasta on uudistetun joutsenlippumerkin tunnus. Viimevuotisen suurennuslasisikampanjan kuluttajat ottivat todella hyvin vastaan. Ihmiset ovat aidosti kiinnostuneita ruuan alkuperästä ja haluavat tietää mitä ostavat. Meidän on annettava kasvot tuotannolle. Pitämällä alkuperämerkin-

töjä ja niihin liittyvää keskustelua yllä pystymme vaikuttamaan myös kaupan valintoihin.

Kuluttajat haluavat tietää, minkälaisissa oloissa suomalaiset tuotantoeläimet kasvavat, haluamme olla avoimia. Päivä Maalla -tapahtumien ketju saa jatkoa myös tänä vuonna. Sen parempaa mainosta ei kotieläintuotantomme voi saada kuin että pystymme näyttämään eläinten olotiloilla jo kaupunkilaistuneille kuluttajille.

KUNNALLISET hallintorakenteet ovat myllerryksen keskellä. Kehittämisen varaa on, mutta Etelä-Suomen ehdoilla toimivan hallituksen toimet voivat pahimmillaan johtaa Pohjois-Suomen tyhjentämiseen.

Me tuotamme ruokaa pitkin jo nyt harvaan asuttua maaseutua ja tarvitsemme myös jatkossa nykyiset palvelumme. Emme ehdi niitä hakea satojen kilometrien päästä, emmekä halua elää ilman naapureita. Toivottavasti järki voittaa ja palvelujen turvaaminen on uudistuksen kantava periaate jatkossa. Haluamme pitää koko Suomen asuttuna ja viljeltyinä.

TÄNÄ KEVÄÄNÄ meidän on keskeytettävä turvaamaan maataloustuotantomme toimintaedellytysten säilyminen hallituksen miettiessä uusia leikkauskohteita.

Samaan aikaan on huolehdittava myös siitä, että CAP-uudistukset etenevät järkevällä tavalla, eikä kaikkein hulluimpia ehdotuksia kolmen kasvin

vaatimuksista ja turvemaiden kyntökellosta viedä päätöksentekoon asti.

Uudistuksen edetessä on myös huolehdittava kansallisten tukien jatkosta. Valmisteltavana on myös maitokiintiöiden jälkeinen mahdollinen sopimustuotannon malli. Haasteita siis riittää, mutta sitä varten yhteinen edunvalvontajärjestömme on olemassa. Yhdessä toimien olemme vahvoja, yksin ei kukaan pärjää.

JOKAINEN alueemme työpaikka on tarpeen. Ei ole olennaista, saammeko elantomme pitkälle erikoistuneesta tuotannosta vai monen eri toiminnon varaan rakennetulta tilalta.

Pääasia on viljelijäperheen hyvinvointi, se että työ on mielenkiintoista ja mielekäästä ja antaa hyvän toimeentulon yrittäjille. Tällä alueella on hyvä asua ja yrittää. Monipuolisella toiminnalla pystymme varmistamaan sen myös jatkossa.

Harri Peltola on MTK-Pohjois-Suomen puheenjohtaja.

SIMO TIAINEN

CAP 2020 etenee

CAP 2020 -nimeä kantavan EU:n maatalouspolitiikkauudistuksen valmistelu etenee Brysselissä maratonjuoksun lailla - hitaasti kiiruhtaen. Puolimatkan merkkipaalu lienee kuitenkin jo takana.

Vuoden 2013 jälkeistä maatalouspolitiikkaa koskeva CAP 2020 on laaja kokonaisuudistus, jonka kohteena ovat jotakuinkin kaikki yhteisen maatalouspolitiikan osa-alueet: suorien tukien järjestelmä, EU:n maatalouspolitiikan markkinatoimet ja maaseudun kehittämissä, joka sisältää muun muassa LFA- ja ympäristötukijärjestelmän.

Myös maatalouspolitiikan rahoitusta koskevat päätökset ovat auki. Suomen maatalouden kannalta merkittävää on myös se, että Etelä-Suomen kansallisen 14-tukiohjelman nykyinen kausi päättyy vuoden 2013 lopussa. Pohjoisen tuen järjestelmään on tehtävä muutoksia lähes samoihin aikoihin ainakin maidon litrakohtaisen tuen osalta.

Tällä hetkellä maidon litrakohtainen kansallinen tuki pohjoisella alueella maksetaan kiintiöiden perusteella. EU:n maitokiintiöjärjestelmän päättyessä vuonna 2015 on myös pohjoisen tuen järjestelmää muutettava.

JÄLLEEN kerran edessämme on maatalouspolitiikan supervuosia, joita on mahtunut EU-historiaamme valitettavan monta. Pitkäaikaisia investointeja vaativa maatalouselinkeino kaipaisi ja ansaitsisi pitkäjänteisempää ja ennakoitavampaa politiikkaa. Tosiasia kuitenkin on, että moni nykyistä maatalouspolitiikkaa toteuttavista järjestelmistä muuttuu merkittävästi vuonna 2014.

EU:n komissio antoi viime lokakuussa CAP 2020 -uudistusta koskevat lakiesityksensä. Lähes 700-sivuinen paketti käsittelee seitsemän asetusehdotusta Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

Keskeisimmät niistä ovat asetukset maatalouden suorista tuista, yhteisestä markkinajärjestelmästä, maaseudun kehittämisestä sekä niin sanotuista horisontaalisista asioista.

Yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuus kytkeytyy tiiviisti EU:n tuleviin budjettipäätöksiin eli siihen, kuinka maatalouspolitiikka rahoitetaan. Komissio ehdotti viime kesäkuussa vuosia 2014-2020 koskevassa rahoituskehysesityksessään EU:n maatalouspolitiikan rahoituksen jäädyttämistä nimellisesti vuoden 2013 tasolle.

Käytännössä tämä tarkoittaa maatalousbudjetin realistista leikkaamista yli 12 prosenttia tulevan rahoituskehyskauden aikana. Suomelle oleellinen kysymys on maaseudun kehittämissävarojen jakoa koskeva päätös.

NYKYISTÄ kautta koskevassa EU:n rahoituskehysratkaisussa Suomi menetti maaseudun kehittämisen rahoituksestaan lähes 100 miljoonaa euroa vuodessa. Tulevaa kautta koskevaan komission esitykseen ei tässä vaiheessa sisälly ehdotusta maaseudun kehittämismisvarojen jaosta jäsenmaiden välillä. Euroopan maaseutumaisimman maan ja erittäin suuren EU-nettomaksajan Suomen nykyisestä osuudesta ei ole varaa tinkiä.

EU:n parlamentti on aloittanut komission uudistusesitysten käsittelyn. Euroopan parlamentin maatalousvaliokunta on alkuvuoden kokouksissaan keskustellut tulevasta uudistuksesta. Kenties suurin keskustelua herättänyt

asia koskee komission ehdotuksia maatalouspolitiikan niin sanotusta viherryttämisestä. Suuri kysymys on myös suorien tukien tasoerojen asteittainen pienentäminen jäsenmaiden välillä.

Eryityisesti uudet jäsenmaat ovat tyytymättömiä komission esittämään tasaustasoon. Keskeistä on esitys tukien pienentämisestä jäsenmaiden sisällä eli siirtyminen kohti alueellista tasotukea. Muita isoja kysymyksiä ovat aktiiviviljelijän määritelmä, tilakohtaisen tuen yläraja, esitykset toimiala- ja tuottajaorganisaatioista, sokerikiintiöt sekä jo edellä mainittu maaseutuvaren jakoperusteet.

Neuvostossa uudistusta on valmistelu lukuisissa teknisen tason työryhmissä ja puitu myös ministeritasolla. Vain kukaan vahvasti siltä, että jäsenmaiden maatalousministerit tukevat komission esitysten päälinjoja.

MTK:N mielestä komission esitysten keskeisin ongelma on tapa, jolla se sisällyttäisi uusia ympäristövaatimuksia EU:n suoran tuen ehtoihin. Maatalouspolitiikan viherryttämisen seurauksena jokaisen maatilan pitäisi varata seitsemän prosenttia peltoalasta ympäristötarkoituksiin.

Ehdotus on ristiriidassa ruoan tuotannon globaalin kasvutarpeen kanssa. Se heikentää merkittävästi monien maatalojen kilpailukykyä. Ehdotukset lisäisivät myös byrokratiaa. Viherryttämistöimiin sisältyvä vaatimus vähintään kolmen kasvin viljelystä aiheuttaisi ongelmia ja lisäkustannuksia erityisesti pohjoisessa Suomessa, jossa viljelymahdollisuudet ovat rajalliset.

Suomessa ympäristöstä huolehditaan maatalouden vapaaehtoisilla ympäristöohjelmilla, joihin lähes kaikki viljelijät ovat sitoutuneet. Monessa jäsenmaassa maatalouden ympäristötukiohjelmat ovat hyvin vaatimattomia. Komission viherryttämis ehdotus kohtelee kaltoin erityisesti suomalaisviljelijöitä ja vie pohjan nykyiseltä ympäristötukijärjestelmästä.

MTK ei vastusta maatalouspolitiikan viherryttämistä, mutta pitää komission mallia huonona.

MYÖNTEISTÄ asetusesityksissä on komission halu vahvistaa viljelijän jatkuvasti heikentynyttä asemaa elintarvikeketjussa. Tähän komissio pyrkii mahdollistamalla tuottaja- ja toimialaorganisaatioiden muodostamisen kaikille maataloussektoreille.

Myönteistä on myös se, että komissio tiedostaa tuotantoon sidottujen tukien tarpeellisuuden. Niiden merkitys on erityisen tärkeä Suomessa, jossa maatalouden tuotantokustannukset ovat korkeat. Komission esitysten mukaan koko Suomi säilyisi LFA-alueena.

Myös tulevan CAP 2020 -uudistuksen jälkeen koko Suomessa säilyy edellytykset elinvoimaiselle ja kehittyvälle maataloustuotannolle. Työtä sen eteen on kuitenkin vielä tehtävä.

Simo Tiainen on MTK:n Brysselin toimiston johtaja.

Ekdahl seuraa Saikkosta

Metsänomistajien liiton Pohjois-Suomen kehittämisspäällikkönä aloittaa huhtikuun alussa MBA, Mtt, tradenomi Markku Ekdahl. Hän siirtyy Ouluun Metsä-Groupin järjestelmäsihteerin tehtävistä.

Muun muassa hiihtoa, kuntoilua, metsästyä, vaellusta ja valokuvausta harrastavalle Markku Ekdahlille muutto Pohjois-Suomeen on odotettu ja mieluista asia.

Huhtikuun alussa uudessa työssään aloittava Markku Ekdahl työskentelee tällä Espoossa Metsä-Groupin pääkonttorissa. Muutto Pohjois-Pohjanmaalle on samalla myös paluuta juurille.

- Olen kotoisin Nivalasta ja vaimoni Haapavedeltä. Pohjois-Pohjanmaan työpaikkailmoitukset ovat kiinnostaneet jo pitemmän aikaa.

Kun edeltäjä Pekka Saikkonen työskenteli aluejohtajan nimikkeellä, Markku Ekdahl vastaa ajan haasteisiin kehittämisspäällikkönä.

- Elämme muutosten aikaa. Jos esimerkiksi metsänhoitoyhdistysten perimä metsänhoitomaksu muuttuu lähivuosina vapaaehtoiseksi, se vaikuttaa kyllä tulopohjaan. Toimintaa on kehitettävä ja tulevaisuutta enna-

koitava - siitä huolimatta, että poliittinen päätös on syntymättä ja siirtymäaika mahdollisesti tulee.

Bioenergian lisäämiseen kohdistuvat kovat paineet, jos aiotaan saavuttaa hallituksen päästötavoitteet.

- Ongelmana on raaka-aineen hankinta. Energiapuujae vaatii valtion tukea, jotta sen korjuu on kannattavaa. Petu-tuki kaatui EU:ssa. Viime vuonna Kemera-varat loppuivat lokakuussa ja tänä vuonna todennäköisesti jo alkusyksystä, Markku Ekdahl sanoo.

Maankäyttö puhuttaa

- Kaupunkien ja matkailualueiden kaavoitus on päivänpolttava kysymys. Metsänomistajien olisi tärkeää olla mukana suunnittelussa alusta lähtien, Markku Ekdahl sanoo.

Kaivokset puhuttavat etenkin Lappissa ja Kainuussa. Metsänomistajien liitto suhtautuu kaivosteollisuuteen myönteisesti, mutta pitää tärkeänä, että kaivosten kielteiset vaikutukset yksityiselle maanomistajalle selvitetään ja korvataan.

- Ympäristöluupiin pitää sitoutua sekä virheet ja haitat korjata.

Markku Ekdahl pitää tärkeänä, että metsänomistajat valvovat oikeuksiaan myös uusissa voimalahankkeissa: pelkkään kertakorvaukseen ei pidä luottaa.

Pyhäjoen seurakuntatalolle kokoontui ajatusten vaihtoon yli 30 osanottajaa. Vasemmalta pyhäjäkiset Ari Pirkola (vasemmalla) ja Veikko Björn sekä tilaisuuden alustajat Vesa Hakola ja Markku Tornberg.

Maanomistajan asema puheenaiheena Pyhäjoella

Tuleva ydinvoimala haastaa Pyhäjoen kuntaa aktiiviseen maanhankintaan, kun uudet asukkaat ja yrittäjät tarvitsevat tontteja keskustan liepeillä.

MTK:n helmikuinen keskustelutilaisuus pureutui maanomistajan asemaan uudessa tilanteessa.

Vapaaehtoiset kaupat ja maanvaihdot ovat ihanteellisin tapa edetä maanhankinnassa. Kunta voi käyttää myös etuosto-oikeutta ja viime kädessä lunastusta.

Pyhäjoen kunnanjohtaja Matti Soronen haluaa kuitenkin välttää vastakainasetteluja ja edetä maanhankinnassa avoimen vuorovaikutuksen hengessä.

- Uinuvaa maanhankintapolitiikkaa on uudessa tilanteessa kehitettävä tai muuten myöhästymme. Kunnan on oltava aktiivisesti liikkeellä hyvän maanhankintavan hengessä rehdisti ja tasa-arvoisesti.

Ei huonoja kauppoja

Johtaja Markku Tornberg MTK:stä

tähdensi Pyhäjoella pidetyssä tilaisuudessa, että huonoja kauppoja ei maanomistajien pidä tehdä.

- Vaihtoehtoina on, että kunta ostaa ja kaavoittaa maata tai tekee maankäytösopimuksia eli kaavoittaa alueen, jolta yksityinen maanomistaja myy tontteja ja maksaa kunnalle rakennettavasta infrasta.

Yleensä maankäyttömaksu kunnalle on 30-40 prosenttia kaavan tuottamasta hyödyistä.

Maanomistajien Arviointikeskuksen aluejohtaja Vesa Hakola kertoi raakamaan arvosta ja hinnoitteluperusteista. Raakamaalla on maa- ja metsätalousta korkeampi odotusarvo rakennusmaana.

Raakamaa-alueella ei ole asemakaavaa, mutta yleiskaava voi olla. Se rajoittuu asemakaava-alueeseen tai on sen välittömässä läheisyydessä - joskus sisällä.

Raakamaan hinnoitteluperusteina käytetään toteutuneita raakamaakauppoja tai perusteet johdetaan kaavoitettujen asuinrakennuspaikkojen hinnoista ja alueen maanmittaustoimituksista.

- Näillä perusteilla raakamaan hinta Pyhäjoen kuntakeskustan läheisyydes-

sä ja kaava-alueiden läheisyydessä on 1,00-1,20 euroa neliöltä, kaava-alueen sisällä 1,50-2,00 euroa ja yli puolen kilometrin etäisyydellä nykyisestä kaava-alueesta 0,50-0,80 euroa neliöltä, Vesa Hakola tiivisti.

Hinnoittelu aina tilakohtaisesti

Vesa Hakola muistutti, että tarkempi hinnoittelu vaatii aina tilakohtaisen tarkastelun, sillä hintaan vaikuttavat muun muassa pinta-ala, rakennettavuus, kunnallistekniikka, tiestö, puusto ja muut erityisarvot.

Tilaisuuteen osallistunut ja Pyhäjoen keskustan tuntumassa perunaa viljelevä Jaakko Koskela piti maanomistajan kannalta kynnyskysymyksenä hintaa.

- Jos hinnoittelu on oikeassa suhteessa, myös vaihtomaa kiinnostaa. Perunaa voisi hyvin viljellä sivumallakin.

Keskustelutilaisuuden järjestivät MTK-Pyhäjoen ja MTK-Pohjois-Suomen Maaseutuelinkeinojen kehittämissen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointitihkeä.

Ota talteen!

Jäsensivut

Ysikymppinen Merijärvi juhlii katse tulevaisuudessa

Yhdeksän vuosikymmentä toiminut MTK-Merijärvi on tarttunut juhluvuonnaan ajankohtaiseen ja jokaista viljelijää koskettavaan energiateemaan oman Voimaras-hankkeen avulla.

Ajatus omasta hankkeesta syntyi kolmen vuotta sitten, kun MTK-Merijärven johtokunnassa pohdittiin, miten yhdistyksen yskymppisiä oikein juhlittaisiin.

- Päättimme tarjota kokonaisvaltaisen tietopakettin kaikille kiinnostuneille vaihtoehtoisista energiamuodoista, joiden avulla olisi mahdollista tuottaa energiaa tilan omaan käyttöön ja ehkä myös muille, puheenjohtaja **Markku Jauhiainen** kertoo.

Viime lokakuussa alkanut ja tämän vuoden loppuun kestävä hanke on saanut 40 000 euron rahoituksen Rieska-Lieder ry:ltä. MTK-Merijärven omahoitosuus siitä on 20 prosenttia.

Voimaras-hankkeen tilaisuuksissa tutustutaan eri energiamuotoihin sekä haetaan vaihtoehtoja pellon käyttöön ja bioenergian tuotantoon soveltuvan lannan ja biomassan hyödyntämiseen.

Alkutalven aikana on varmistunut myös, että huhtikuussa Saksaan ja Itävaltaan suuntautuvalla opintomatalla on tarpeeksi lähtijöitä. Hankkeen kuluissa syntyy myös kaksi tiedotuslehteä.

Iso ponnistus

- Hanke on iso ponnistus yhdistykselemme ja siihen on pyritty samaan kaik-

ki tietotaito ja innostus, jotta vuodesta tulisi onnistunut. Uskon, että tämä sama koulutushenki elää myös tulevina vuosina, Markku Jauhiainen sanoo.

Hän uskoo, että ajatustyö tilaisuuksien jälkeen jatkuu, kun tilat mieltävät, miten ne pystyvät vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin.

- Hanke näyttää osuneen ajan hermoon ympäristöongelmien, sähkökatkojen ja energian hinnan nousun aikana.

Nuorten mukaan saaminen on hankkeen yksi tavoite. Voimaras-logokilpailuun tuli nuorilta tekijöiltä parikymmentä ehdotusta, joista käyttöön valittiin **Juho Nivalan** työ.

Sekä hankkeen että logokisan innoittajana on ollut läheisessä Pyhäkoskessa sijaitseva vanha voimaras.

- Ensi kesän tapahtumiin kuuluu energiaseminaarin ja konepäivien lisäksi myös nuorille tarkoitettu Voimaras-piirakkakilpailu, hankkeen osa-aikainen projektipäällikkö **Tuula Alakastari** kertoo.

Tietoa ja virkistystä

Kymmenen vuotta MTK-Merijärveä luotsannut Markku Jauhiainen luon-

nehtii yhdistystä toimeliaaksi, vaikka välillä on eletty hiljaisiakin vuosia.

- Yhdistys on tarjonnut tietoa ja virkistystä mahdollisimman laajalle jäsenkunnalle. Yhdistysrutiineihin ovat tuoneet väriä lentopalloturnaukset, pikkujoulet, vapputapahtumat ja tuottajaliiton palkintomatkat. Viimevuotinen traktorien tehomittaus sai hyvän vastaanoton ja paikalle tuli 20 konetta.

Kansakäyntiä on myös muiden yhdistysten kanssa. Viime vuonna Sotkamon tuottajayhdistys vieraili Merijärvellä ja merijärviset puolestaan kävivät vastavierailulla Sotkamossa.

- Kunnan eri luottamustehtävissä toimivat johtokunnan jäsenet ovat yhdistykselle suora mahdollisuus vaikuttaa viljelijöitä koskeviin asioihin, Markku Jauhiainen lisää.

Yhdessä vahvoja

Menneinä aikoina oma tuottajayhdistys saattoi vaikuttaa viljelijöiden saamaan tuloon. EU-aikana tilanne on toinen.

- MTK hoitaa edelleen tärkeää tehtävää välittäessään tietoa muun muassa tukiasioista, Markku Jauhiainen pohtii. Kun Merijärvelle perustettiin oma tuottajayhdistys 90 vuotta sitten, kantavana ajatuksena oli: ”Yhdessä olemme vahvoja”.

- Ajatus pitää edelleen paikkansa. Kasvava tilakoko koettelee viljelijän jaksamista, mutta yhtä tärkeää on pitää kaikenkokoiset tilat elävinä tulevaisuuden varalta. Suurhankkeet merkitsevät maanomistajien etujen valvontaa. Jonkun on myös puolustettava suomalaisen ruuan tuottamista.

Voimaras-hanke on järjestänyt muun muassa tietoiskuja energiansäästöä, bioenergiasta ja lämpöpumpuista. Huhtikuun opintomatalla Saksaan ja Itävaltaan tutustumiskohteina on paikallisten yritysten ja maatilojen vaihtoehtoisia energiaratkaisuja.

Markku Jauhiainen ja Tuula Alakastari toivottavat hankkeen tilaisuuksiin ja tapahtumiin tervetulleiksi kaikki energia-asioista kiinnostuneet.

JÄSEN-EDUT 2012

Valtakunnallisista jäseneduista on tietoa MTK-Viestissä 2/2012. Jäsenetuihin tulevasta muutoksista kerrotaan Maaseudun Tulevaisuudessa, jäsenkirjeissä ja yhteistyöyritysten

tiedotteissa. Ajankohtaisen tiedon jäseneduista saa kätevimmin näiltä MTK:n internetsivuilta ja jäsenten Reppu-palvelusta.

MTK-Pohjois-Suomen jäsenedut

- **Hammaslääkäriasema Aaria** tarjoaa erikoisetuna hammashoidon suunnittelukäynnin 25 euron hintaan. *Ajanvaraus puh. (08) 534 8100. Lisätietoa: www.hammasaaria.fi*
- Lakiasianpalveluja tarjoaa **Asian-**

ajotoimisto Botnia Oy. Jäsenetuna jäsenet saavat 15 prosentin alennuksen sopimustoimiston palkkiosta. *Toimistot: Oulu puh. 0207 797 500, Kajaani puh. 0207 797 540, www.botnialaw.fi*

- Mökkielämä: **Kurttilan lomamökeistä** 10 prosentin alennus. *Puh. 0400 424 130 tai 0400 774 903, www.kurttilanlomamokit.fi*
- **Oulun koru** antaa 10-25 prosentin alennuksen MTK:n jäsenille kaikista normaalihintaisista tuotteista. *Puh. (08) 311 2290, www.oulunkoru.fi*
- Kajaanissa **Kultaseppä Riihijärvi**

tarjoaa 20 prosentin alennuksen (yhdessä S-bonuksen kanssa) normaalihintaisista tuotteista. *Puh. (08) 613 1554*

- **Suonentieto Oy** antaa 15 prosentin jäsenalennuksen atk-ohjelmien hankintahinnasta (alennus ei koske päivityksiä). Etu koskee Suonentiedon Maatalousneuvos- Agrineuvos-, Nautaneuvos- ja Balanssi-ohjelmatuotteita. *www.suonentieto.fi*
- Sähkösovitin: **E.ON Kainuu/Suomi** tarjoaa MTK:n jäsenille sähköenergiaa jäsenetuhinnalla. *Puh. 0800 92000, www.eon.fi*

• Tietotekniikka: **Owla Mentor** tarjoaa tietokonetiedostojen automaattista tiedonvarmennusohjelmaa jäsenetuhintaan. *Puh. 075 3242 500, myynti@owla.fi*

• **Woikoski Oy** myöntää jäsenetua hitauskaasuista ja kaasupullovuokrasta. Tutustu etuihin liiton nettisivuilta tai kysy Woikosken toimipisteistä. *www.woikoski.fi*

• **Rokua health & spa.** Lähde hetkeksi rentoutumaan Rokualle. Jäsenetuna erityisesti maatalousyrittäjille suunniteltu 2 vrk:n paketti. *Puh. 020 781 9200*

Turvaa itsesi, turvaat tilasi ja perheesi.

Keskittäjälle parhaat edut myös Tapiola Pankista!

Tilasi ja perheesi tarvitsevat sinua. Miten käy, jos joutuisit pois pelistä? Räättälöi nyt itsellesi sopiva Maatilayrittäjän Omaturva. Sen avulla elämä jatkuu yllättävissäkin tilanteissa ilman suurempia elintason notkahduksia tai omaisuuden myymistä. Jos olet MTK:n jäsen, saat lisäksi tuntuvat edut.

Tutustu: tapiola.fi/myomaturva – tai kysäise omalta edustajaltasi.

TAPIOLA

Palveluntarjoajat: Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola, Tapiola Pankki Oy ja Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola

**Auktorisoidut kiinteistöarvioijat
Tie- ja lunastuskorvausarvioinnit
OULU**

AKA Vesa Hakola 020 7411 064
vesa.hakola@arviointikeskus.fi

**Ympäristöoikeuteen ja maatilojen lakiasioihin
erikoistuneet lakimiehet
SEINÄJOKI**

VT Lauri Pakka 020 7411 066
lauri.pakka@arviointikeskus.fi

Jäsensivut

MTK-Pohjois-Suomi 2012

JOHTOKUNTA

Puheenjohtaja
Harri Peltola
Suolijärventie 83D, 89330 Suolijärvi
0400 214 390
harri.peltola@puolanka.net
- liiton johtaminen
- Kuusamo, Taivalkoski, Pudasjärvi, Puolanka

Pentti Keränen
Karhu, 88470 Kontiomäki
040 725 7956
keranenpentti@suomi24.fi
- maaseutuyrittäjyys, energia, metsäasiat
- Hyrynsalmi, Paltamo, Ristijärvi, Vaala, Suomussalmi

Nuorten edustaja
Jaakko Rikkola
Kartanotie 4, 91600 Utajärvi
040 746 9838
jaakko.rikkola@mail.suomi.net
- maaseutunuoret, kuluttajatyö, metsä
- Nuorten kerhot, Utajärvi

Varapuheenjohtaja
Jari Ahlholm
Kaketinperäntie 143, 86710 Kärsämäki
050 533 9796
jari.ahlholm@luukku.com
- liiton johtaminen, tuotantotalous, markkinaedunvalvonta, verotus
- Kärsämäki, Vihanti, Haapavesi

Inga Manninen
Karjalantie 537, 91200 Yli-Ii
0400 587 181
inga.manninen@pp.inet.fi
- emolehmät, naudanliha, hevostalous, riista, porotalous
- Iinseutu, Hailuoto, Haukipudas, Ylikiiminki, Kiiminki

Maarit Sormunen
Tipasojantie 56, 88600 Sotkamo
040 742 3521
maarit.sormunen@sotkamo.net
- luomu, sosiaalipolitiikka, maidontuotanto, marjanviljely, puutarhatalous
- Sotkamo, Kuhmo, Kajaani, Vuolijoki

Urpo Heikkinen
Voidekuja 12, 90450 Kempele
0400 688 585
urpo.heikkinen@gmail.com
- ympäristö- ja maapolitiikka, bioenergia, vilja, peruna
- Ala-Temmes, Liminka, Lumijoki, Oulunseutu, Temmes, Tyrnävä, Muhos

Liisa Myllylä
Siltatie 12, 85820 Oksava
040 847 7375
liisa.myllyla@hotmail.com
- sosiaalipolitiikka, lammastalous
- Haapajärvi, Pyhäjärvi, Pyhäjoki

Harri Peltola (katso johtokunta)
Jari Ahlholm (katso johtokunta)

Eliisa Kumpula
Pihlajatie 30, 85500 Nivala
050 373 1807
eliisa.kumpula@luukku.com
- maidon- ja sianlihantuotanto
- Pyhäntä, Piippola, Nivala, Merijärvi, Oulainen

Tuomo Tamminen
Raappanantie 7, 92210 Arkkukari
050 529 0059
tuomo.tamminen@kotinet.com
- tukipolitiikka, jäsenasiat, peruna, vilja, kansainvälisyys
- Kestilä, Pulkkilä, Raahenseutu, Rantsila, Ruukki, Siikajoki

Ari Varis
Kumpulantie 48, 86800 Pyhäsalmi
(08) 789 312, 0400 966 184
ari.varis@pp.inet.fi

TOIMIHENKILÖT

Toiminnanjohtaja
Matti Perälä, Oulu
020 413 3501, 0400 316 115
matti.perala@mtk.fi

Järjestöagrologi
Sirpa Törmikoski, Oulu
020 413 3503, 044 339 2319
sirpa.tormikoski@mtk.fi

Hankevetäjä
Anita Mäkipelto, Oulu
Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihanke
0400 218 720
anita.makipelto@mtk.fi

Kenttäpäällikkö
Markku Karjalainen, Kajaani
020 413 3374, 040 539 1623
markku.karjalainen@mtk.fi

Toimistosihteri
Johanna Määttä, Oulu
020 413 3502
johanna.maatta@mtk.fi

Maaseutukoordinaattori
Kari Tervonen, Kajaani
Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihanke
040 354 2044
kari.tervonen@mtk.fi

MAASEUDUN TUKIHENKILÖVERKKO

Haluatko puhua luottamuksellisesti ja selvillä ajatuksiasi jonkun kanssa? Oletko epävarma, mistä saa apua muuttuneeseen elämäntilanteeseen? Mietitkö sukupolvenvaihdosta tai tuotannon suunnan muutosta? Uuvuttaako työ, painavatko ihmishuonongelmat? Ota yhteyttä maaseudun vastaaviin tukihenkilöihin!

Kestilä
Maarit Keskitalo, maatalousyrittäjä
puh. 040 775 4573, maarit.keskitalo@suomi24.fi

Kuusamo
Terttu Pajula, diakonissa
puh. (08) 859 9532 (työ), 050 591 3440, terttu.pajula@evl.fi

Kärsämäki
Anneli Kyllönen, sairaanhoitaja, emäntä
puh. (08) 773 417, 040 509 0735, anneli.kyllonen@koneselka.fi
Seija Raudaskoski, emäntä, yhteisö- ja talousasiat
puh. 040 719 8169, seija.raudaskoski@hotmail.com

Lumijoki
Kalevi Kuokkanen, agrologi, maanviljelijä
puh. (08) 388 314 (koti), 040 500 6836, kalevikuokkanen@toivoniementila.fi

MELA-ASIAMIEHET

Jylhä Elsa-Maija, 020 630 0675
Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Merijärvi, Nivala, Oulainen, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Sievi, Ylivieska

Kivijärvi Anita, 020 630 0676
Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi, Vaala

Kontinen Osmo, 020 630 0677
Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki, Oulunsalo, Raahe, Siikajoki, Tyrnävä, Vihanti

Määttä Martti, 020 630 0646
Kuusamo, Posio, Taivalkoski

Pentikäinen Paula, 020 630 0655
Kärsämäki, Pyhäntä, Siikalatva

Ranta Pertti, 020 630 0659
Haukipudas, Ii, Kiiminki, Muhos, Oulu, Pudasjärvi, Utajärvi, Yli-Ii

Porotalouden sijaispuasiat
West Nina, 020 630 0664

etunimi.sukunimi@mela.fi
www.mela.fi

MTK-POHJOIS-SUOMI

Oulun toimisto
Rautatienkatu 16 C 22, 90100 Oulu
020 413 3500, faksi 020 413 3509

Kajaenin toimisto
Kauppakatu 25 A, 87100 Kajaani
020 413 3370, faksi (08) 653 1329

www.mtk.fi/liitot/pohjoissuomi/

Tuottajayhdistykset 2012

Jäsensivut

ALATEMMES

Puheenjohtaja Martti Junttola, Jyväskylätie 63 C, 91930 Ala-Temmes, 040 580 0446, martti.junttola@pp.inet.fi
Sihteeri Jari Pietilä, Vehkamaantie 3, 91930 Ala-Temmes, 040 718 8514, jari.pietila@gmail.com
Ympäristöasiamies Olavi Ojanperä, 0400 878 474, olavi.ojanpera@dnainternet.net
Lomitusvastaava Esko Pietilä, 0400 400 977, hakinkorva@luukku.com
Sosiaalivastaava Esko Pietilä
Kuluttajavastaava Anne Kiljo-Pietilä, 040 582 474, anne.kiljo-pietila@pitojenhelmi.fi
Yritysvastaava Tarja Suvanto, 040 848 4167, hannu.suvanto@koneistamo.net

HAAPAJÄRVI

Puheenjohtaja Liisa Myllylä, Siltatie 12, 85820 Oksava, 040 847 7375, liisa.myllyla@hotmail.com
Sihteeri Merja Piironen, Järvikyläntie 1703, 85580 Karvoskylä, 0400 711 715, merja.piironen@kotinet.com
Jäsensihiteeri Tiina Pietikäinen, Pitkänkankaantie 61, 85800 Haapajärvi, 040 736 4790, tiina.hante@netti.fi
Nuoret puheenjohtaja Juuso Finnilä, Elämäjärventie 411, 85800 Haapajärvi, 0400 249 975, juuso.finnila@luukku.com
Nuoret sihteeri Tiina Pietikäinen
Ympäristöasiamies Ilkka Myllylä, 0400 709 872, ilkka.myllyla@kotinet.com; Jarmo Koistila, 040 552 7230, jarmokoistila@gmail.com
Lomitusvastaava Sirkka Nikula, 040 722 8188, sirkka.nikula@luukku.com; Risto Leipälä, (08) 766 264, ristoleip1951@gmail.com
Sosiaalivastaava Liisa Myllylä, 040 847 7375, liisa.myllyla@hotmail.com
Kuluttajavastaava Tiina Pietikäinen
Yritysvastaava Keijo Jaakonaho, 040 836 7363, jaakonaho@netti.fi

HAAPAVESI

Puheenjohtaja Antti Ollila, Ollilantie 89, 86530 Annonen, 050 302 0737, antti.ollila@gmail.com
Sihteeri Janne Mäkinen, Karsikkaantie 508, 86690 Karsikas, 044 045 3178, janne.makinen@kolumbus.fi
Jäsensihiteeri Janne Mäkinen
Nuoret puheenjohtaja Janne Vuorenmaa, Virtalantie 47, 86650 Kytökyä, 044 371 5367, janne.vuorenmaa@kotinet.com
Nuoret sihteeri Henna Lehtola, Kuljunsarentie 103, 86600 Haapavesi, 040 913 1095, hennam.lehtola@gmail.com
Ympäristöasiamies Antti Ollila; Mika Niku, 040 553 0983, mika.niku@gmail.com
Lomitusvastaava Päivi Lehtola, 040 964 5651, seppo.lehtola1@luukku.com; Jussi Ahola, 040 721 3376, jussi.ahola@suomi24.fi
Sosiaalivastaava Päivi Lehtola, Jussi Ahola, Antti Ollila
Kuluttajavastaava Jussi Ahola
Yritysvastaava Janne Mäkinen, Antti Ollila

HAILUOTO

Puheenjohtaja Arto Vähämetsä, Pölläntie 212, 90480 Hailuoto, 0400 168 675, arto.vahametsa@pp.inet.fi
Sihteeri Maarit Parrila, Petsamontie 174, 90480 Hailuoto, 040 515 2610, maarit.parrila@luukku.com
Ympäristöasiamies Timo Ranta, 040 505 9635
Lomitusvastaava Raija Iljana, 040 846 2489, raija.iljana@luukku.com
Sosiaalivastaava Raija Iljana
Kuluttajavastaava Arto Sipilä, 0400 415 182, arto.sipila@pp1.inet.fi
Yritysvastaava Arto Vähämetsä

HAUKIPUDAS

Puheenjohtaja Ari Kärkkäinen, Kuivalanperäntie 27, 90830 Haukipudas, 050 547 3964, jyvajemmari@netti.fi
Sihteeri Timo Jussila, Simpuntie 1 A 4, 90830 Haukipudas, 0400 685 709, timo@jussila.info
Ympäristövastaava Voitto Soronen, 0400 687 551
Lomitusvastaava Anitta Orava, 040 706 3465, posti@oravanluomutila.fi
Kuluttajavastaava Eija Ollila, 050 571 2254

HYRYNSALMI

Puheenjohtaja Lassi Keränen, Hallanmaantie 48, 89400 Hyrynsalmi, 0400 185 258, lassi.keranen@hyrynsalmi.net
Sihteeri Tuula Kuvaja, Laitalantie 18, 89400 Hyrynsalmi, 040 717 3402, tuula.kuvaja@hyrynsalmi.net
Ympäristöasiamies Jouni Heikkinen, 0500 137 961, jouni.heikkinen@hyrynsalmi.net

Lomitusvastaava Lassi Keränen
Sosiaalivastaava Lassi Keränen
Kuluttajavastaava Tuula Kuvaja
Yritysvastaava Esa Kempainen, (08) 746 172, esa.kempainen@kainuu.fi

IIN SEUTU

Puheenjohtaja Inga Manninen, Karjalantie 537, 91200 Yli-li, 0400 585 181, inga.manninen@pp.inet.fi
Sihteeri Anna-Maija Pakonen, Vaaraojantie 258, 91150 Yli-Olhava, 050 400 7981, anna.pakonen@suomi24.fi
Jäsensihiteeri Inga Manninen
Lomitusvastaava Inga Manninen
Kuluttajavastaava Ismo Piri, 046 810 1961, ismojaritva.piri@jippii.fi

KAJAANI

Puheenjohtaja Terhi Kortelainen, Losotörmäntie 188, 87970 Jormua, 050 302 1878, terhi.kortelainen@luukku.com
Sihteeri Päivi Sivonen, Pappilanniementie 112, 87850 Paltaniemi, 050 514 4907, paivi.sivonen@kajaani.net
Ympäristöasiamies Heikki Parviainen, 050 322 4591, heikki.parviainen@pp.inet.fi
Lomitusvastaava Heikki Perhovaara, 050 546 5086, heikki.perhovaara@luukku.com
Sosiaalivastaava Heikki Parviainen
Kuluttajavastaava Johanna Lerssi-Kallio, 040 565 1689, johanna1@luukku.com
Yritysvastaava Heikki Parviainen

KESTILÄ

Puheenjohtaja Timo Still, Pihkalantie 114, 92700 Kestilä, 0400 596 276, timo.still@kotinet.com
Sihteeri Anu Edsvik, Aleksis Kiventie 75 A 3, 65300 Vaasa, 040 591 2675, anu.edsvik@kolumbus.fi
Ympäristöasiamies Timo Still
Lomitusvastaava Matti Keihäskoski, 0400 587 279
Sosiaalivastaava Jouko Lotvonen, 050 363 6580, jouko.lotvonen@raisio.com
Kuluttajavastaava Veijo Riikonen, 0400 282 514, info@maalaiskartanopihkala.fi
Yritysvastaava Veijo Riikonen

KIIMINKI

Puheenjohtaja Risto Putkonen, Haukiputaantie 375, 90900 Kiiminki, 0400 683 387, risto.putkonen@pp.inet.fi
Sihteeri Kati Haipus, Huttulantie 42, 90900 Kiiminki, 041 543 8941, kati.haipus@luukku.com
Lomitusvastaava Janne Isokanniainen, 040 596 3270, janne.isokanniainen@netti.fi; Kati Haipus
Yritysvastaava Pirjo Huttula, 040 737 0636, phuttula@luukku.com

KUHMO

Puheenjohtaja Ari Kyllönen, Kekkostie 703, 88900 Kuhmo, 044 0651 410, ar.kyllonen@gmail.com
Sihteeri Eila Määttä, Lammasjärventie 125, 88900 Kuhmo, 044 284 7322, eila.maatta@gmail.com
Ympäristöasiamies Erkki Pulkkinen, 040 576 8622, erkki.pulkkinen@proagria.fi
Lomitusvastaava Riitta Kähkönen, 040 736 0795, riitta.kahkonen@luukku.com
Sosiaalivastaava Riitta Kähkönen
Kuluttajavastaava Seija Ohtonen, 050 328 1341, seija_ohtonen@hotmail.com
Yritysvastaava Jouni Seppänen, 040 017 1698, jouni.seppanen@kuhmo.net

KUUSAMO

Puheenjohtaja Oiva Pitkänen, Kiviperäntie 80 A, 93999 Kuusamo, 040 524 8026, oiva.pitkanen@netti.fi
Sihteeri Ulla Käkilehto, Vuotungintie 339 A, 93940 Vuotunki, 040 760 2659, kakilehdontila@gmail.com
Jäsensihiteeri Saini Palosaari, Kuntijärventie 43, 93999 Kuusamo, 040 520 5675, saini.palosaari1@luukku.com
Ympäristöasiamies Ari Nevala, 040 508 5956, arska.xx@wippies.fi
Lomitusvastaava Jouko Käkälä, 040 734 9487, jouko.kakela@gmail.com
Sosiaalivastaava Oiva Pitkänen
Kuluttajavastaava TainaLaukkanen-Ervasti, 040 562 3282, tainalaukkanen@msn.com
Yritysvastaava Antti Lehtoaho, 040 580 1876, ansale@luukku.com

KÄRSÄMÄKI

Puheenjohtaja Jari Ahlholm, Kaketinperäntie 143, 86710 Kärsämäki, 050 533 9796,

jari.ahlholm@luukku.com
Sihteeri Tarja Mäenpää, Hakalantie 113, 86710 Kärsämäki, 040 549 1112, tarja.maenpaa@pp6.inet.fi
Nuoret puheenjohtaja Hannele Myllymäki, Luonuanperäntie 235, 86710 Kärsämäki, 050 533 0934, suvimarja@luukku.com
Nuoret sihteeri Paula Hepa-aho, Kiviperäntie 15, 86710 Kärsämäki, 044 377 5853, paula_h@netti.fi
Ympäristöasiamies Pekka Kumpulainen, 040 511 0172, pekka.kumpulainen@kotinet.com
Lomitusvastaava Ilkka Seppälä, 050 588 6390, ilkka.seppala1@kotinet.com; Vesa Myllymäki, 0400 778 550, vesa.myllymaki@pp.inet.fi
Sosiaalivastaava Päivi Haaranen
Kuluttajavastaava Päivi Holopainen, 040 577 8062; poniamma2@luukku.com
Yritysvastaava Saara Kallinen, saara.kallinen@suomi24.fi

LIMINKA

Puheenjohtaja Jaakko Tuomikoski, Alapääntie 30, 91900 Liminka, 040 595 6152, jaakko@tuomikoskentila.com
Sihteeri Heino Rantala, Ruotsinojantie 33, 91900 Liminka, 040 774 2913, maija.marisi@gmail.com
Jäsensihiteeri Kirsi Ollakka, Ristitie 101, 91980 Lumijoki, 040 715 9648, kirsi.ollakka@lumijoki.fi
Yhteyshenkilö nuorten asioissa puheenjohtaja Jaakko Tuomikoski
Ympäristöasiamies Mikko Sangi, (08) 381 790, msangi@mail.suomi.net
Lomitusvastaava Tuomas Sohlo, 0400 576 533, tuomas.sohlo@luukku.com
Sosiaalivastaava Anna-Maija Sohlo, (08) 381 190
Kuluttajavastaava Leea Sangi, 040 371 5528, lsangi@mail.suomi.net
Yritysvastaava Jaakko Tuomikoski

LUMIJOKI

Puheenjohtaja Kaarlo Sutela, Vesankuja 5, 91980 Lumijoki, 0400 684 273, kaarlo.sutela@dnainternet.net
Sihteeri Anne Meskus, Lumiojantie 1594, 91980 Lumijoki, 040 756 1364, anne.meskus@dnainternet.net
Jäsensihiteeri Kirsi Ollakka, Ristitie 101, 91980 Lumijoki, 040 715 9648, kirsi.ollakka@lumijoki.fi
Nuoret puheenjohtaja Matti Tornio, Lumiojontie 752, 91980 Lumijoki, matti.tornio@hotmail.com
Nuoret sihteeri Heikki Kuokkanen, Varjakantie 256, 91980 Lumijoki, 050 300 1806, Hkkuokkanen@gmail.com
Ympäristöasiamies Ville Särkelä, 040 592 7857, ville.sarkela@dnainternet.net
Lomitusvastaava Jukka Prokkola, (08) 387 153
Sosiaalivastaava Anne Meskus
Kuluttajavastaava Anja Prokkola, 040 755 4671, kuuselanleipa@luukku.com
Yritysvastaava Kalevi Kuokkanen, (08) 388 314, kalevikuokkanen@toivoniementila.fi

MERIJÄRVI

Puheenjohtaja Markku Jauhainen, Pyhäkoskentie 646, 86230 Ylipää, 050 553 0433, markku.jauhainen@pohjola.fi
Sihteeri Outi Männistö, Männistöntie 298, 86230 Ylipää, 040 865 8263, outi.mannisto@kotinet.com
Jäsensihiteeri Anitta Talus, Tähjäntie 253, 86240 Pyhänskoski, 0400 675 673, anitta.talus@proagria.fi
Ympäristöasiamies Matti Perälä, 040 731 6342, m.perala@hotmail.com
Lomitusvastaava Sari Salmu, 040 719 3467, sari.salmu@suomi24.fi
Sosiaalivastaava Outi Männistö
Kuluttajavastaava Kirsti Nivala, 044 373 8222, jorma.nivala@kotinet.com
Yritysvastaava Esko Nivala, 040 547 7811, esko.nivala@agrimarket.fi

MUHOS

Puheenjohtaja Osmo Heikkinen, Kerttulantie 30, 91500 Muhos, 0400 463 027, osmo.heikkinen@hotmail.com
Sihteeri Sami Väärälä, Viskaalintie 152, 91500 Muhos, 0400 919 279, sami.vaarala@dnainternet.net
Oulujokivarren nuoret tuottajat
Puheenjohtaja Timo Seppä, Tyrnäväntie 281, 91500 Muhos, 040 539 6318, timo.se@luukku.com
Sihteeri Jaakko Rikkola, Kartanontie 4, 91600 Utajärvi, 040 746 9838, jaakko.rikkola@mail.suomi.net
Ympäristöasiamies Kaarlo Saarenpää, 0400 196 080, kaarlo.saarenpaa@dnainternet.net
Lomitusvastaava Jorma Keränen, 0400 895 835, jorma.keranen@pp.inet.fi

Sosiaalivastaava Anu Saranki, 040 969 3894, anusaranki@gmail.com
Kuluttajavastaava Raili Haapasalo, 040 511 7742, raili.haapasalo@luukku.com
Yritysvastaava Osmo Heikkinen

NIVALA

Puheenjohtaja Mika Lähdemäki, Välikyläntie 1120, 85540 Nivala, 040 583 7689, mika.lahdemaki@omanetti.fi
Sihteeri Seija Korjonen, Junttilantie 29, 85500 Nivala, 050 306 1791, seija65.korjosentila@luukku.com
Yhteyshenkilö nuorten asioissa varapuheenjohtaja Paavo Karhu, Seppäkuja 76, 85640 Maliskylä, paavo.karhu@kotinet.com
Ympäristöasiamies Jarmo Pihlajaniemi, 044 532 0122, jarmo.pihlajaniemi@nivala.fi; Seppo Löytynoja, 050 552 6530, seppo.loytynoja@kotinet.com
Lomitusvastaava Maija Järvelä, 050 358 5869, maija.jarvela@omanetti.fi; Eliisa Kumpula, 050 373 1807, eliisa.kumpula@luukku.com
Sosiaalivastaava Seija Korjonen; Eero Juola, 0400 372 740, eero.juola@mtk-nivala.fi
Kuluttajavastaava Pekka Mönkkönen, 044 562 6228, monkkosen.farmi@kotinet.com; Janne Niemi, 040 550 2823, janne.niemi@kotinet.com
Yritysvastaava Juhani Kumpusalo, 0400 345 233, juhani.kumpusalo@kotinet.com; Pekka Ruostetsaari, 0400 882 535, pekka.ruostetsaari@luukku.com

OULAINEN

Puheenjohtaja Heikki Hietajärvi, Kallioharjuntie 26, 86300 Oulainen, heikki.hietajarju@suomi24.fi
Sihteeri Aini Mäkelä, Petäjäsoskentie 18, 86300 Oulainen, 040 702 7269, aini.makela@kotinet.com
Jäsensihiteeri Tapio Husa, Irvantie 869, 86300 Oulainen, 0400 232 119, tapio.hussa@omanetti.fi
Nuoret puheenjohtaja Mikko Ryyttä, Haapa-vedentie 277, 86300 Oulainen, (08) 474 071, mikko.roytta@kotinet.com
Nuoret sihteeri Mirva Kurra-Saari, Vanhatie 70, 86300 Oulainen, (08) 471 591
Ympäristöasiamies Jarkko Korhonen, 040 543 8677, jarkko.korhonen@kotinet.com; Janne Mehtätalo, 040 543 8677, janne.mehtatalo@haapavesi.fi
Lomitusvastaava Raimo Jokela, 0400 220 625, raimo.jokela@hotmail.com
Sosiaalivastaava Raimo Jokela,
Kuluttajavastaava Taina Ryyttä, 040 575 8991, taina.roytta@kotinet.com
Yritysvastaava Timo Pernu, 050 358 6984, timo.pernu@kotinet.com

OULUNSEUTU

Puheenjohtaja Urpo Heikkinen, Voidekuja 12, 90450 Kempele, 0400 688 585, urpo.heikkinen@gmail.com
Sihteeri Samuli Korpela, Korpiperäntie 18, 90450 Kempele, 040 410 6961, samuli.korpela@suomi24.fi
Jäsensihiteeri Atso Sipola, Kärnäntie 1, 90420 Oulu, 0400 689 567, atso.sipola@gmail.com
Nuoret puheenjohtaja Juha Juntila, Piriläntie 166, 90440 Kempele, 050 567 8813
Nuoret sihteeri Pekka Pirinen, Mourungintie 187, 90310 Oulu, (08) 531 6700
Ympäristöasiamies Juha Lääkkö, 040 047 5864, juhalaakko1@gmail.com; Atso Sipola
Lomitusvastaava Timo Heikkinen, 040 596 7243, t.a.heikkinen@luukku.com
Sosiaalivastaava Samuli Korpela
Kuluttajavastaava Tarja Lamberg, 040 174 3564, t.lamberg@hotmail.com
Yritysvastaava Tarmo Turunen, 0400 610 000, tarmo.turunen@mail.suomi.net

PALTAMO

Puheenjohtaja Markku Ronkainen, Iivaarantie 15, 88300 Paltamo, 0400 187 700, iivaara@gmail.com
Sihteeri Päivi Sivonen, Pappilanniementie 112, 87850 Paltaniemi, 050 514 4907, paivi.sivonen@kajaani.net
Ympäristöasiamies Juho Tervonen, 040 539 1927, juho.tervonen@luukku.com
Lomitusvastaava Matti Väisänen, 040 512 8262, rmhovi@saunalahti.fi
Sosiaalivastaava Matti Väisänen
Kuluttajavastaava Tuula Korvajärvi, 050 357 6501, tuula.korvajarvi@holltalli.net
Yritysvastaava Pentti Keränen, 040 725 7956, keranenpentti@suomi24.fi

Jäsensivut

Tuottajayhdistykset 2012

PIIPPOLA

Puheenjohtaja Pekka Kauranen, Leskeläntie 777, 92640 Leskelä, 040 562 1711, pekka.kauranen@kaurala.net
Sihteeeri Mikko Äijälä, Paakkilantie 3 as. 1, 92620 Piippola, 044 511 8335, mikko.aijala@siikalatva.fi
Ympäristöasiamies Pekka Kauranen
Lomitusvastaava Sari Hyvönen, sari.hyvonen@pp.inet.fi
Sosiaalivastaava Ari Hyvönen, 040 581 2027, ari.hyvonen@mail.suomi.net
Kuluttajavastaava Pekka Kauranen
Yritysvastaava Ari Hyvönen

PUDASJÄRVI

Puheenjohtaja Mari Kälkäjä, Siuruantie 1825, 93170 Pudasjärvi, 040 529 2317, mari.kalkaja@hotmail.com
Sihteeeri Maija Puhakka, Pistotie 53, 93240 Rytinki, 040 596 6198, maija.puhakka@luukku.com
Ympäristöasiamies Leena Ylitalo, 0400 867 934, leenak.ylitalo@gmail.com
Lomitusvastaava Sirkka Pankinaho, 045 673 5790, sipankin@gmail.com
Sosiaalivastaava Ulla Rissanen, 040 514 2127, esko.rissanen@pp.nic.fi
Kuluttajavastaava Merja Jumisko, 040 724 8932, merja.jumisko-putula@netti.fi
Yritysvastaava Timo Vähäkuopus, 0400 184 541, timo.vahakuopus@luukku.com

PULKKILA

Puheenjohtaja Antti Koukkari, Kestiläntie 392, 92610 Vorna, 040 732 7420, antti.koukkari@pp.inet.fi
Sihteeeri Tiina Rönkkömäki, Kiuaskuja 3, 92600 Pulkkiila, 040 728 2192, tiina.ronkkomaki@gmail.com
Ympäristöasiamies Olli Rantakangas, 040 733 8724, orantaka@nettilinja.fi
Lomitusvastaava Tapani Toppila, 040 707 8481, toppila@pudasjarvelainen.com
Sosiaalivastaava Juha Saukko, 0400 545 339, juha.saukko@jippii.fi; Anne Yliklaavu, 040 825 5453
Kuluttajavastaava Jarmo Träskelin, 0400 588 678, jarmotraskelin@gmail.com
Yritysvastaava Antti Koukkari, 040 732 7420, antti.koukkari@pp.inet.fi

PUOLANKA

Puheenjohtaja Jouko Heikkinen, Kurtontie 57, 89200 Puolanka, 0500 229 574, jouko.heikkinen@puolanka.net
Sihteeeri Timo Matero, Taivalkoskentie 76 A, 89200 Puolanka, 044 293 9639, mtkpuolanka@luukku.com
Ympäristöasiamies Harri Peltola, 0400 214 390, harri.peltola@puolanka.net
Lomitusvastaava Harri Peltola
Sosiaalivastaava Tauno Mäkeläinen, 040 512 6480, eeva.makelainen@puolanka.net
Kuluttajavastaava Tiina Mäkäräinen, 040 745 2220, tiina.makarainen@netti.fi
Yritysvastaava Jouni Heikkinen, 0400 126 197, jouni.heikkinen@puolanka.fi

PYHÄJOKI

Puheenjohtaja Susanna Röning, Lahonperäntie 19, 86100 Pyhäjoki, 045 671 3966, susanna.roning@hotmail.com
Sihteeeri Annikki Haapakoski, Pirttikoskentie 427, 86160 Pirttikoski, 0500 383 896, annikki.haapakoski@kotinet.com
Nuoret puheenjohtaja Matti Helaakoski, Kokkolantie 1307, 86170 Yppäri, 040 861 0965, m.helaakoski@kotinet.com
Nuoret sihteeeri Outi Piukkala, Heikkiläntanhuu 8, 86170 Yppäri, 040 586 1289, opiukkala@luukku.com
Ympäristöasiamies Ari Pirkola, 0400 283 579, ari.pirkola@kotinet.com; Kauko Kittilä, 0400 797 215, kauko.kittila@kotinet.com
Lomitusvastaava Susanna Röning
Sosiaalivastaava Outi Piukkala
Kuluttajavastaava Jukka Salmu, (08) 435 766
Yritysvastaava Veli-Matti Halunen, 0400 386 386, vellu.h@suomi24.fi

PYHÄJÄRVI

Puheenjohtaja Kaija Tikanmäki, Liittoperäntie 109, 86800 Pyhäsalmi, 040 522 0870, kaija.tikanmaki@pp.inet.fi
Sihteeeri Lea Jauhainen, Pajalantie 156, 86800 Pyhäsalmi, 044 998 1140, lea.jauhainen@netti.fi
Ympäristöasiamies Erkki Ryyänen, 0400 387 267, erkki.ryyanen@proagria.fi; Seppo Laurikkala, 0400 211 895

Lomitusvastaava Kaija Tikanmäki; Merja Liuska, 050 528 2988, mintti75@suomi24.fi
Sosiaalivastaava Kaija Tikanmäki
Kuluttajavastaava Merja Liuska
Yritysvastaava Veijo Manninen, 0400 391 507, v.manninen@kotinet.com

PYHÄNTÄ

Puheenjohtaja Matti Konola, Saarenperäntie 10, 92910 Tavastkenkä, 040 531 4755, matti.konola@pp.inet.fi
Sihteeeri Hilikka Leiviskä, Kytöpellontie 5, 92910 Tavastkenkä, 050 530 4905, hilikka.leiviska@pp.inet.fi
Jäsensihteeeri Sanna Leiviskä, Tavastkengäntie 12, 92910 Tavastkenkä, 050 353 8283, sanna.leiviska@pp.inet.fi
Ympäristöasiamies Arto Heikkinen, 050 517 2734, arto.heikkinen@pp4.inet.fi
Lomitusvastaava Hilikka Leiviskä
Sosiaalivastaava Hilikka Leiviskä
Kuluttajavastaava Ritva Leiviskä, 040 503 9296, tapani.leiviska@pp.inet.fi

RAAHENSEUTU

Puheenjohtaja Tuomo Tamminen, Raappanantie 7, 92210 Arkkukari, 050 529 0059, tuomo.tamminen@kotinet.com
Sihteeeri Kati Mattila, Tapiontie 1, 92140 Pattijoki, 040 512 8584, katik.mattila@gmail.com
Jäsensihteeeri Erika Jylhä-Pekkala, Kastellintie 1034, 92240 Lasikangas, 040 596 3634, erika.jylha-pekkala@proagria.fi
Ympäristöasiamies Hannu Pikkarainen, 040 557 1659, hannu.pikkarainen@luukku.com
Lomitusvastaava Sanna Marjala, 044 580 4901, s.marjala@luukku.com
Sosiaalivastaava Riitta Tamminen, 044 277 4645, riitta.tamminen@kotinet.com
Kuluttajavastaava Päivi Lepistö, 040 591 0343, lepistopaivi@gmail.com
Yritysvastaava Tapio Heikkilä, 0500 386 454, tapio.heikkila@koti.luukku.com

RANTSILA

Puheenjohtaja Ismo Kervinen, Mankilantie 71, 92500 Rantsila, 0400 289 247, ismo.kervinen@siikalatva.fi
Sihteeeri Liisa Ojantakanen, Pasontie 190, 92500 Rantsila, 050 307 9824, liisaojantakanen@gmail.com
Jäsensihteeeri Marika Rosenberg, Sipolantie 25, 92520 Sipola, 050 384 8751, marika_rosenberg@hotmail.com
Ympäristöasiamies Hanne Aho, 044 275 5999, hanne.aho@proagria.fi
Lomitusvastaava Heikki Kokkonen, heikkiv.kokkonen@omanetti.fi
Sosiaalivastaava Tuomo Näsänen, (08) 253 626, tuomo.nasanen@kotinet.com
Kuluttajavastaava Liisa Ojantakanen
Yritysvastaava Jari Oja, 040 556 9031, j.oja@kotinet.com

RISTIJÄRVI

Puheenjohtaja Ari Tolonen, Viitostie 155, 88440 Jokikylä, 040 589 7184, ari.tolonen@hotmail.com
Sihteeeri Eeva Mulari, Alangontie 13 as. 5, 88400 Ristijärvi, 0400 212 527, eevak.mulari@wippies.fi
Jäsensihteeeri Pentti Tolonen, Möttösenvaarantie 2 as. 2, 88440 Jokikylä, 044 065 5783, pentti.tolonen@ristijarvi.net
Ympäristöasiamies Ari Tolonen, 040 589 7184
Lomitusvastaava Markku Suutari, 040 524 3005, kesa58@suomi24.fi
Sosiaalivastaava Leila Karppinen, 040 703 7854, leila.karppinen@kainuu.com
Kuluttajavastaava Hannu Keränen, 044 560 5578, hmk55@hotmail.com
Yritysvastaava Hannu Keränen

RUUKKI

Puheenjohtaja Esa Hautala, Saarikoskentie 768, 92430 Paavola, 040 585 8355, esa.hautala@suomi24.fi
Sihteeeri Pekka Laaksonen, Tuomiojantie 481 A, 92400 Ruukki, 0400 776 773, laaksonenpekka@suomi24.fi
Ympäristöasiamies Matti Heikkilä, 040 839 1835, matti.heikkila@huumola.com
Lomitusvastaava Jarkko Häkkilä, 040 757 0098, jarkko.hakkila@luukku.com; Ville Junnila, 040 520 0548, ville.junnila@gmail.com
Kuluttajavastaava Helena Kukkonen, 040 535 4338, helena.kukkonen@gmail.com

Yritysvastaava Hannu Eilola, 050 365 0203, eilola.hannu@luukku.com

SIIKAJOKI

Puheenjohtaja Ari-Pekka Toppila, Revonlahdentie 1417, 92320 Siikajoki, 044 588 1787, ari-pekka.toppila@hotmail.com
Sihteeeri Antti Valtokari, Alapäntie 332, 92320 Siikajoki, 040 741 5286, anttivaltokari@hotmail.com
Jäsensihteeeri Juho Karinkanta, Karinkannantie 39, 92330 Karinkanta, juka84@netti.fi
Ympäristöasiamies Timo Hummastenniemi, timo.hummastenniemi@kotinet.com
Lomitusvastaava Outi Karinkanta, 040 761 2531, outi.karinkanta@hotmail.com
Sosiaalivastaava Päivi Eskola, 0400 681 243, paivi.eskola@ras.fi
Kuluttajavastaava Anna Widnäs, ameeboinen@hotmail.com
Yritysvastaava Toini Törmälä, (08) 241 311, tormala@tormalanmatkailumaatila.com

SOTKAMO

Puheenjohtaja Timo Hyvönen, Kannaksentie 20 A, 88600 Sotkamo, 040 590 3667, timo.hyvonen@pp8.inet.fi
Sihteeeri Timo Korhonen, Riihitie 2 as 1, 88600 Sotkamo, 050 300 3844, timokorhone@luukku.com
Nuoret puheenjohtaja Tuija Korhonen, Perttulantie 5, 88610 Vuokatti, 044 500 2285, korhonen.tuija.h@gmail.com
Nuoret sihteeeri Outi Hyvönen, Vaarankyläntie 9 as 1, 88600 Sotkamo, 050 322 1739, outi.hyvonen@gmail.com
Ympäristöasiamies Timo Korhonen
Lomitusvastaava Maarit Sormunen, 040 742 3521, maarit.sormunen@sotkamo.fi
Sosiaalivastaava Maarit Sormunen
Kuluttajavastaava Satu Huusko, 050 405 6715, satu.huusko@sotkamo.fi
Yritysvastaava Timo Hyvönen

SUOMUSSALMI

Puheenjohtaja Ossi Heikkinen, Kyröntie 88 B, 89600 Suomussalmi, 040 590 4231, ossia.heikkinen@luukku.com
Sihteeeri Sinikka Kaikkonen, Selkoskyläntie 59, 89920 Ruhtinansalmi, 040 584 7359, sinikka_kaikkonen@luukku.com
Ympäristöasiamies Timo Seppänen, 0500 308 994, timo.seppanen@tutka.net
Lomitusvastaava Mirja Pyykkönen, 040 704 0356, mirja.pyykkonen@suomussalmi.net
Sosiaalivastaava Laura Mulari, 050 342 3803, laura_mulari@suomi24.fi
Kuluttajavastaava Sinikka Kaikkonen
Yritysvastaava Heikki Moilanen, 040 567 8920, heikki.moi@gmail.com

TAIVALKOSKI

Puheenjohtaja Seija Laurila, Jokijärventie 356, 93540 Tyrövaara, 040 735 3026, seijainkeri.laurila@gmail.com
Sihteeeri Kauko Tyni, Resinatie 2, 93400 Taivalkoski, 0400 500 334, kauko.tyni@taivalkoski.fi
Ympäristöasiamies Rauno Keskitalo, 040 593 5236
Lomitusvastaava Mikko Tyni, 041 468 2363
Sosiaalivastaava Mikko Tyni
Kuluttajavastaava Mika Moilanen, 0400 196 811, m.moilanen@baari.net
Yritysvastaava Seija Laurila

TEMMES

Puheenjohtaja Seppo Junntila, Ojakyläntie 1, 91950 Temmes, 040 530 7401, seppoju1@dnainternet.net
Sihteeeri Juha Törmä, Haapakyläntie 6 B, 91950 Temmes, 050 350 3557, juha.torma@dnainternet.net
Ympäristöasiamies Annikki Oikarinen, 044 272 8868, annikki.oikarinen@netti.fi
Lomitusvastaava Veijo Junntila, 040 718 4740
Sosiaalivastaava Veijo Junntila
Kuluttajavastaava Anita Junntila, 040 593 1803
Yritysvastaava Annikki Oikarinen

TYRNÄVÄ

Puheenjohtaja Olli Lehtikangas, Tupostie 96, 91800 Tyrnävä, 0400 853 650, olli.lehtikangas@dnainternet.net
Sihteeeri Tiia Keränen, Kylmäntie 67, 91800 Tyrnävä, 050 342 7134, tiia.keranen@dnainternet.net
Nuoret puheenjohtaja Jussi Ylitalo, Ylitalontie 23, 91800 Tyrnävä, 044 364 4161, jussitytalo@gmail.com
Nuoret sihteeeri Teemu Pakonen, Tupostie 46, 91800

Tyrnävä, 040 744 5932, teemu.pakonen@gmail.com
Ympäristöasiamies Tuomo Keränen, 0400 280 800, tuomo.keranen@ovi.com
Lomitusvastaava Olli Lehtikangas
Sosiaalivastaava Olli Lehtikangas
Kuluttajavastaava Tiina Hämeenkorpi, 0400 710 508, tiinahameenkorpi@gmail.com
Yritysvastaava Janne Matinlauri, 0400 884 079, janne.matinlauri@dnainternet.net

UTAJÄRVI

Puheenjohtaja Jari Aitta, Murrontie 53, 91600 Utajärvi, 050 365 7932, aitta.jari@luukku.com
Sihteeeri Jaakko Rikkola, Kartanotie 4, 91600 Utajärvi, 040 746 9838, jaakko.rikkola@mail.suomi.net
Oulujokivarren nuoret tuottajat
Puheenjohtaja Timo Seppä, Tyrnäväntie 281, 91500 Muhos, 040 539 6318, timo.se@luukku.com
Sihteeeri Jaakko Rikkola
Ympäristöasiamies Jussi Salonen, 0400 331 055, jussisalonen@dnainternet.net
Lomitusvastaava Jaakko Rikkola
Kuluttajavastaava Sisko Seppänen, 0500 380 970
Yritysvastaava Jukka Lotvonen, jukka.lotvonen@mail.suomi.net

VAALA

Puheenjohtaja Samuli Leinonen, Veneheitontie 933, 92830 Veneheito, 040 526 6350, samuli.leinonen@vaala.net
Sihteeeri Mika Koukkari, Jokikyläntie 90, 92830 Veneheito, 040 564 9267, mika.koukkari1@gmail.com
Ympäristöasiamies Petri Leinonen, 0400 379 107, petri.leinonen@vaala.net
Lomitusvastaava Esa Karjalainen, 0400 584 612, esa.karjalainen@pp1.inet.fi; Eija Kettunen, 040 840 7652, kettuneneija@gmail.com
Sosiaalivastaava Esa Karjalainen, Eija Kettunen
Kuluttajavastaava Mika Koukkari
Yritysvastaava Markku Rikula, 0400 285 666, markku.rikula@suomi24.fi

VIHANTI

Puheenjohtaja Kimmo Lumijärvi, Lumijärventie 7, 86460 Alpu, 050 382 0211, kimmo.lumijarvi@omanetti.fi
Sihteeeri Pekka Sandvik, Malmitie 514, 86400 Vihanti, 040 502 6489, pekka.sandvik@gmail.com
Jäsensihteeeri Jani Sikala, Malmitie 994, 86460 Alpu, 040 727 7324, jani.sikala@kotinet.com
Ympäristöasiamies Mika Raetsaari, 040 581 3130, mika.raetsaari@gmail.com
Lomitusvastaava Jari Törmikoski, 040 537 4983, jari.tormikoski@hotmail.com
Sosiaalivastaava Jari Törmikoski
Kuluttajavastaava Sanna Pyörälä, 044 997 9051, sapy@luukku.com
Yritysvastaava Tommi Vilminko, 040 715 6967, tommi.vilminko@netti.fi

VUOLIJOKI

Puheenjohtaja Ari Komulainen, Kestiläntie 405, 88270 Vuolijoki, 0500 170 063, ari.komulainen61@gmail.com
Sihteeeri Kaisu Haataja, Pekankuja 31, 88270 Vuolijoki, 040 522 9583, kaisu.haataja@pp1.inet.fi
Ympäristöasiamies Jouni Karjalainen, 050 363 3276, karjalainenjounia@gmail.com
Lomitusvastaava Ahti Pussinen, 050 588 0941, ahtipussinen@gmail.com
Sosiaalivastaava Jouni Karjalainen,
Kuluttajavastaava Eeva Schroderus, 0500 137 386, eppu.sc@kajaani.net
Yritysvastaava Esa Jokelainen, 0400 284 704, esa.jokelainen@pp.inet.fi

YLIKIIMINKI

Puheenjohtaja Pekka Hallikainen, Vengasrannantie 55, 91300 Ylikiiminki, 0400 378 299, pekka.hallikainen@pp2.inet.fi
Sihteeeri Anne Leipivaara, Suosaarentie 150, 91300 Ylikiiminki, 040 745 8316, anne.leipivaara@hotmail.com
Ympäristöasiamies Markku Kirvesoja, 040 530 7367, m.kirvesoja@luukku.com
Lomitusvastaava Pekka Hallikainen
Sosiaalivastaava Tiina Toppila, 0400 389 628, tiina.toppila67@suomi24.fi
Kuluttajavastaava Leena Konttinen, 040 758 8291, leena.konttinen@hotmail.com
Yritysvastaava Markku Kokkonen, 040 706 2005, markku.kokkonen@mail.suomi.net

Luomu tarvitsee kannusteita ja koko ketjun sitoutumista

Luomupäivät kokosivat helmikuussa Rokualle luomutuottajia ja tuotannosta kiinnostuneita eri puolilta Pohjois-Pohjanmaata ja Kainuuta. Päivien alustukset ja keskustelut paneutuivat luomutuotannon kehittämiseen ja pullonkauloihin.

MTK:N luomuasiantuntija **Jukka Markkanen** piti tärkeänä saada lisää luomua markkinoille, jotta kysyntään voidaan vastata kotimaisella luomulla.

- Tuotanto ei kuitenkaan kasva hetkessä, eikä tuottajia pidä syyllistää tarjonnan puutteesta, kun kysyntä on noussut nopeasti lyhyen ajan sisällä. Myös muulta ketjulta tarvitaan ennakointia ja ennen kaikkea sitoutumista.

Millä porkkanoilla luomutuotantoon saadaan uusia viljelijöitä? Jukka Markkanen mielestä luomuun siirtymisen tulee olla aina tukipoliittisesti kannustavaa.

- Yksi kuntoon saatettava asia on luomusäädösten muokkaaminen nykyistä edullisempaan suuntaan. Myös investointitukiehtojen tarkastaminen luomun näkökulmasta on tarpeen.

Tiloilla tarvitaan myös hyviä käytäntöjä ja taloudellisia laskelmia. Eviran, Elyn ja neuvonnan välisen yhteistyön lisääminen on viljelijän kannalta myös keskeinen asia.

Luomutuotannon kannattavuudesta päivillä luennoi tutkija **Jukka Tauriainen** MTT:n taloustutkimuksen osastolta. Hän esitti kirjanpitoiltojen tuloksia, joiden perusteella luomutilojen kannattavuus on hyvä.

Hänen mielestään luomutuotannolla on Suomessa hyvät kasvun mahdollisuudet.

- On kuitenkin haastava tavoite saada puolet Suomen pelloista luomuun vuoteen 2030 mennessä, eikä se todennäköisesti tapahdu pelkästään markkina-johtoisesti.

Tasaista kasvua

Koko maan luomutilojen määrä kasvoi vuonna 2011 reilulla sadalla. Luomutilojen osuus kaikista Suomen maataloista lähestyi 6,5 prosenttia. Peltoalasta luomussa on reilut kahdeksan prosenttia.

Pohjois-Pohjanmaan peltoalasta on tällä hetkellä luomussa 10 prosenttia. Luomutilojen osuus kaikista tiloista on

7,5 prosenttia. Kainuun luomuala on reilut 22 prosenttia ja luomutilojen 12 prosenttia.

- Pohjois-Pohjanmaan tavoitteena on nostaa luomun sopimusala ensi vuonna nykyisestä 20 000:sta 22 000 hehtaariin. Haasteena on myös saada luomutuotteita markkinoille, sillä luomun osuus vähittäiskaupan myynnistä on vain prosentin verran, ProAgria Oulun maitotilaneuvoja **Sanna Suomela** kertoi.

Luomupeltoja viljeleviä tiloja kannustetaan siirtämään myös eläimet luomuun.

Kainuun luomutilannetta esitellyt ProAgria Kainuun kotieläinagronomi **Helena Kämäräinen** totesi, että alueen luomumaitomarkkinat ovat hyvässä kunnossa, mutta luomulihantuotannossa pihvi on vielä hukassa.

Kolmen luomutuottajan puheenvuorot kiinnostivat kuulijoita. Kukin heistä totesi luomun olevan heidän omalle tilalleen paras ja itseä kiinnostavin tuotantotapa.

Luomupäivät järjestivät MTK-Pohjois-Suomi, Maaseutuelinkeinojen kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihanke, YmpäristöAgro II -hanke ja Kainuun Luomuyrittäjä 2010 -hanke.

Anita ja Ari Oravan ”maitobaari” on avoinna tinkimaidon ostajille kaksi kertaa päivässä ja viikonloppuilloina tunnin ajan. Vakiintunut asiakaskunta tulee Oulun seudulta.

Suoramyynti on pienen tilan mahdollisuus

Rokuan luomupäivillä luomutilaansa esitellyt haukiputalainen Ari Orava kertoi, että maidon ja lihan suoramyynti on ollut tilalle aina tärkeä tulonlähde ja lisännyt pienen tilan elinmahdollisuuksia.

Kolme vuosikymmentä sitten tilanpidon aloittaneet **Anita ja Ari Orava** siirsivät tuotantonsa luomuun vuonna 1992. He ovat halunneet kehittää tilaansa pienin askelein. Navetassa on tällä hetkellä noin 60 eläintä, joista 24 on lypsylehmiä.

- Kaikki eläimet polveutuvat tilalle vuonna 1983 Valkeakoskelta ostetuista Holstein-hiehoista, Anita Orava kertoo.

Peltoala vuokramaineen on kasvanut 7,5 hehtaarista 70:een, jonka lisäksi työn alla on keskeneräistä raiviota kymmenisen hehtaaria.

Kaikki sonnivasikat menevät teuraaksi ja liha myydään suoraan tilalta niin sanottuna rahtiteurastuksena: ne teurastetaan Kemissä ja toimitetaan asiakkaille pakastepaloiteltuna. Pienen toimittava määrä on puoli ruhoa.

- Kysyntä on suuri ja jono pitkä, niinpä uusia tilauksia ei tällä hetkellä voida ottaa vastaan.

VIIME VUODEN lopulla voimaan tullut asetus rajoittaa tinkimaidon vuosittaiseksi enimmäismääräksi 2 500 kiloa raakamaitoa. Asia on kuitenkin yhä käymistilassa ja ylärajan korotus maa-

ja metsätalousministeriön harkinnassa. Sen vuoksi Oravat ja muut tinkimaidon myyjät saavat jatkaa myyntiä aiempaan tapaan, kunnes mahdolliset muutokset selviävät.

Oravan luomutilan 180 000 litran vuosituotoksesta menee meijeriin 80 prosenttia ja loput tinkimaitona asiakkaiden omiin astioihin tilalta.

- Ylärajaksi asetettu 2 500 iloa tarkoittaisi seitsemää litraa päivässä, kun meiltä haetaan noin 100 litraa maitoa päivittäin. Kahden hengen yrityksessä laitosvaatimus olisi vaikea toteuttaa. Oravat ovat toimineet asiassa aktiivisesti ja välittäneet tuottajatason terveisiä viranomaisille ja lainlaatijoille.

KARJAN RUOKINTA perustuu kuivaan apilaheinään, joka kuivataan pääsääntöisesti latokuivureissa. Rehuviljaa ja rypsiä tilalle ostetaan jonkin verran.

- Kuivaheinäruokinta on ollut eläinten terveydelle hyvä asia, eikä antibiootteja ole tarvittu pariikymmenen vuoteen. Kuivaheinä on myös itselle kevyt käsitellä.

Karjan keskituotos on tällä lähes 9 000 kiloa ja satatonnarikin porukasta löytyy. Huippukorkeat tuotosluvut ja kookkaat eläimet eivät kuitenkaan ole luomutilan päätavoitteita.

Oravat ovat tyytyväisiä itsensä kokoiseen perheytyykseen. Neljä lasta ovat mukana sekä maitotilan että sen ohessa toimivan metsäkoneyrityksen töissä.

Rokuan luomupäiville osallistui 60 luomutuottajaa tai tuotannosta kiinnostunutta.

Satu Haapaselle eväitä Koskinivan kummitilalta

Kuka on suunnitellut näin hienon navetan? Pääsevätkö eläimet jaloittelemaan? Onko niillä omat parret? Kysymyksiä riitti, kun kansanedustaja Satu Haapanen vieraili ensimmäisen kerran Koskinivan kummitilalla Rantsilassa.

MTK:n kummimaatiloiminnan tavoitteena on parantaa tiedonkulkua viljelijöiden ja oman alueen kansanedustajien välillä.

- Kansanedustaja pääsee tutustuman maatilan arkeen ja siihen, mitä kaikkea nykymaatilalta vaaditaan, MTK-Pohjois-Suomen järjestöagronologi **Sirpa Törmikoski** sanoo.

Pohjois-Pohjanmaan 18 kansanedustajasta tarjoukseen omasta kummitilasta tarttui 14. Heistä ensimmäisenä tilaansa pääsi tutustumaan Satu Haapanen, josta tuli kummi rantsilaiselle Koskinivan maitotilalle.

- Olen myös eduskunnan maa- ja

metsätalousvaliokunnan jäsen, niinpä keskustelua tuottajien kansa tarvitaan, Vihreiden kansanedustaja kertoi.

Liisa ja Jukka Ojantakanen tilalla otettiin käyttöön vuoden 2010 lopulla arkkitehti **Jouni Pitkärannan** suunnittelema robottipihatto, jossa on tilaa 150 lypsylehmälle. Nuorkarja on vanhassa navetassa.

Satu Haapanen saa kuulla, että hyvä lehmä saattaa olla tuotannossa 16 vuotta ja että korkeatuottoiset eläimet ovat herkkiä muutoksille ja vaativat jatkuvaa seuranta.

Jukka Ojantakanen muistuttaa, että tuottajat tekevät työtään kovan paineen alla mahdollisimman tehokkaasti. Esimerkiksi karjan ruokinta luonnonmukaisesti kiinnostaa, mutta käytännön ruokinnassa joutuu tekemään kompromisseja.

MAATALOUSYRITTÄJIEN jaksaminen ja lomituksen toiminen oli yksi Satu Haapasta kiinnostanut asia. Vaikka Koskinivan tilalla lomitus on tällä hetkellä hyvällä mallilla, uusien ja

Nykyaikainen kahden robotin pihatto tarjosi Satu Haapaselle monien kysymyksiensä tilavierailun. Vasemmalta Liisa Ojantakanen, Satu Haapanen, Jukka Ojantakanen ja Matti Perälä.

osaavien työntekijöiden koulutus sekä joustavuus sijaisuus- ja lomitusasioissa nousivat akuutteina asioina esille.

Tärkeimpänä tilavierailunsa viestinä Satu Haapanen piti viljelijöiden rauhoittamista turhulta kiusaamiselta ja sakottamiselta inhimillisten ja tahattomien virheiden vuoksi.

- Tästä ovat hyvät esimerkit korva-merkit. Kun ihmiset hoitavat hommansa hyvin, heidän pitäisi saada työrauha turhilta rangaistuksilta.

MTK-Pohjois-Suomen toiminnanjohtaja **Matti Perälä** piti yhtenä jaksamista nakertavana seikkana myös sitä, että viljelijöiden työstä puuttuu pitkäjä-

teisyys, kun maataloutta koskevat asiat ovat jatkuvassa käymistilassa.

KUMMITILAN yrittäjät välittivät Satu Haapaselle myös huolen viljelijöiden ikärakenteesta.

- Rantsilassa on noin 50 maitotilaa, joilla ehkä viidellä on tiedossa jatkaja. Maidontuottajien määrän nopea lasku pitäisi saada pysähtymään, Liisa Ojantakanen toivoi.

Sirpa Törmikoski piti tärkeänä, että Maatilatouden kehittämissrahastoon saataisiin nopeasti rahaa sukupolvenvaihdoksien edistämiseksi.

Keskusteluissa nousi esille myös biopolttoainetuotannon mahdollisuuksien avaaminen pienille laitoksille. Uusiutuva energia syntyy lannoituksen ohessa sekä oman tilan käyttöön että sen ulkopuolelle, mutta sitä nykyinen syöttötariffi ei salli.

- Olen oppinut tänään paljon asioita, Satu Haapanen kiitteli vierailun päätteeksi.

Hän toivoi voivansa olla tilan väelle henkilö, johon on helppo ottaa yhteyttä ja joka voi viedä viljelijöiden viestit päätöksentekoon Arkadianmäelle.

Ympäristöystävällistä ja kannattavaa viljelyä

Viljelytoimissa tulee pyrkiä aina siihen, että ravinteita menee hukkaan mahdollisimman vähän, mikä on myös talouden kannalta järkevää. Ympäristötoimet eivät saa tehdä maataloudesta kannattamatonta missään päin Suomea.

Maanviljelijät ovat usein ymmällään ja vihaisiakin tavasta, jolla maataloustuotantoa syyllistetään muun muassa vesiensuojelussa.

On selvää, että peltoviljelyn haja-kuormitus tuottaa vesistöön ravinteita. Niitä ei saada nykymentelmillä missään päin maailmaa niin suljettuun kiertoon, ettei niitä menisi myös vesistöihin. Tämä on jossain määrin hyväksyttävä, koska jossakin ruokaa on tuotettava.

Nyt halutaan lähiruokaa. Kaikki tilat on pidettävä viljelyssä, eikä syrjäisten alueiden elinkeinoja saa vaikeuttaa.

Turvemaa viljelyssä

Suomen pinta-alasta vain noin kuusi prosenttia on peltoa, josta esimerkiksi Pohjois-Pohjanmaalla on maatalouskäytössä vajaat 10 prosenttia.

Alueen toiseksi yleisin maalaji ovat turvemaa. Vaikka niiden kylväminen on todettu aiheuttavan kasvihuonekaasupäästöjä, sillä ei ole suurta merkitystä koko Suomen saati maailman ilmastopäästöjen kannalta. Yksittäiselle tilalle niiden pitämällä

viljelyssä on ratkaiseva merkitys.

Vaakakupissa on tärkeitä asioita, kuten syrjäseutujen asuttuna pitäminen ja ruuan tuottaminen koko Suomessa. Esimerkiksi Amazonias-ta tuodun naudanlihan hiilijalanjälki on kaksinkertainen verrattuna Euroopassa tuotettuun, joten lähempänä tuotettu liha on monella mittarilla kestävämpi vaihtoehto ympäristön kannalta.

Turvemaiden viljelyyn voidaan toki mieltä parhaat toteuttamiskelpoiset ympäristöystävälliset viljelytavat, mutta niillä pitää pystyä tuottamaan ruokaa myös jatkossa.

Turvemaiden viljelyyn liittyvät asiat koskevat nimenomaan pohjoista Suomea, niinpä etelässä ei välttämättä pidetä asiaa kovin merkittävänä maataloustuotannon kannalta.

Vaihtoehtona luomu

Kotieläintiloihin tulisi mieltä tilakoon laajentamisen lisäksi muitakin kehittämissä vaihtoehtoja. Laajentamisen sijaan on hyvä laskea myös tuotantotavan vaihtamisen kannattavuus.

Lypsykarjatilat saavat jo maidosta luomun lisähintaa. Myös lihapuolella luomulisiä on alettu maksaa. Nurmenviljelyyn keskittyvän kotieläintilan on suhteellisen helppo siirtää tuotanto luomuun.

Luomuviljelyalan lisääntyessä tarvitaan tiloja, jotka tuottavat markkinoille luomutuotteita. Luomu näkyy ajan kanssa myös tuottajan tilipussissa.

Koko maan luomualasta oli vuoden 2010 Eviran tilastojen mukaan

nurmikasveja vajaat puolet ja noin 27 prosenttia vilja-alaa. Viljoista viljelyä eniten kauraa, joka on tällä hetkellä kannattavin vaihtoehto.

Luomutilojen kannattavuuskertoimet ovat olleet vuodesta toiseen paremmat kuin tavanomaisten viljelijöiden. Vuonna 2007 luomuviljelijöiden kannattavuuskertoimen oli keskimäärin lähes 1,8, kun tavanomaisten viljelijöiden kannattavuuskertoimen oli noin 1.

Kannattaa käyttää asiantuntijoita laskemaan omalle tilalle parhaat vaihtoehdot. Jos suunnitella on investointi, samalla voi laskea, mitä luomuun siirtyminen tarkoittaa oman tilan kannalta.

Lisää kosteikkoja

Ravinnevalumiin estämiseksi vesistöihin ja luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi voidaan rakentaa monivaikutteisia kosteikkoja. Niiden tavoitteena on laskeuttaa pelloilta tulevia ravinteita.

Kosteikkoja toivotaan rakennettavan lisää, koska ne ovat oikein toteutettuina hyviä ravinteiden pidättäjiä ja lisäävät myös luonnon monimuotoisuutta.

Maatalouden monivaikutteisten kosteikkojen perustamisen maksimitussumma on 11 500 euroa hehtaaria kohti tukiehtojen ja kustannusarvion mukaisesti.

Virkamies on palvelija

Maaseudun tulevaisuuden tiedeliitteessä 19.12.2011 kirjoitettiin, että viljelijä ei uuvuta niinkään työ vaan byrokraatia, talous ja yleinen ilmapiiri.

Samassa lehdessä mainittiin, että suomalainen maidontuottaja on keskimäärin työuupunut ja joka kymmenes vakavasti uupunut.

Tämä on huolestuttavaa ja tähän pitäisi kiinnittää huomiota. Byrokraatia hoitavat ihmiset. Virkamies-ten tehtävänä on palvella viljelijöitä.

Toivottavaa olisi, että saisimme madallettua tätä kynnyksiä. Virkakooneiston tarkoitus on, että viljelijöille tarkoitettua rahaa saadaan maksettua oikein.

On aika vaikuttaa

Parhaillaan suunnitellaan seuraavaa tukikautta ja ympäristötukijärjestelmää. Nyt pitäisi saada mahdollisimman paljon käytännön töiden toteuttajilta mielipiteitä, kannanottoja ja ehdotuksia uuteen tukijärjestelmään.

Pohjoisen maatalouden harjoittamisen etuja ajavat parhaiten pohjois-suomalaiset.

Erityisesti ympäristötukeen toivotaan kannanottoja ja ehdotuksia. Valtakunnallisesti on avattu sähköpostiosoite: ymparistotuki2014@maaseutu.fi.

Myös MTK:n kautta viesti menee eteenpäin. Nyt on aika vaikuttaa: loppukeväästä suunnittelu on jo pitkällä, jolloin vaikutusmahdollisuudet vähenevät.

Johanna Helkimo on Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen maatalouden ympäristötukien asiantuntija. Lisätietoa puh. 044 436 8134 tai johanna.helkimo@ely-keskus.fi.

Vuonna 2013 tukihaussa saattaa olla tilanne, ettei uusia luomutukisopimuksia voida rahatilanteen takia tehdä enää tällä ohjelmakaudella. Tilat voivat joutua odottamaan vuoden 2014 voimaan tulevaa uutta luomutukijärjestelmää.

Luomutilat, joilla on luomutukisopimus katkolla, voivat uusia sopimuksen.

Asiaa harkitsevien kannattaa siirtyä luomuun jo tänä keväänä ja tehdä luomutukisopimus, sillä myöhemmin sopimuksen teko voi olla rajoitettua.

Uusien liittyvien pitää ehtiä käydä luomuperuskurssi. Tänä keväänä liittyvät saanevat toimia niillä ehdoilla seuraavat viisi vuotta. Vielä ei ole varmaa tietoa uuden kauden ehdoista. Lisätietoa: www.tukinetti.net/luomu.html

Maalis-huhtikuussa on vielä tarjolla ProAgria Keski-Pohjanmaan luomuperuskurssi sekä ProAgria Oulun Ympäristö II -hankkeen järjestämät emolehmiin, luomuun ja erityistukiin liittyvät tiedotuspäivät 16.3. Ylivieskassa ja 26.3. Limingassa.

MTK-yhdistysten kevätkokoukset 2012

Pyhäjoki	ti 13.3. klo 10.00	Vanhustentalon kerhuhuone, ruoka 9.30 (MP, MK, ST)
Vihanti	ti 13.3. klo 19.00	Meijerin Pirtti (MK)
Raahenseutu	ti 13.3. klo 19.00	Raahen Hovi (ST)
Kärsämäki	ke 14.3. klo 10.00	+ Tuki-info, Frosteruksen koulu, auditorio (ST)
Haapavesi	ke 14.3. klo 10.00	Vain kokous, JEDU, Kytökylläntie 260 (MK)
Pyhäjärvi	to 15.3. klo 10.00	+Tuki-info, Hotelli Pyhäsalmi (MP)
Hailuoto	to 15.3. klo 10.00	Osuuspankin kokoustilat (ST)
Lumijoki	to 15.3. klo 19.00	Lumijoen Urheilutalo (ST)
Merijärvi	to 15.3. klo 19.00	Kilpukka, ruokasali (MP)
Kajaani	to 15.3. klo 10.00	+ Tuki-info, Scandic Kajanus (MK)
Taivalkoski	pe 16.3. klo 10.00	+Tuki-info, Kunnan valtuustosali (MP)
Kuhmo	pe 16.3. klo 10.00	+ Tuki-info, Kuhmo-talo, Pajakkasali (MK)
Haapajarvi	ma 19.3. klo 11.00	Vain Tuki-info, HAI, Liiketalouden yksikkö (MP)
Hyrnsalmi	ma 19.3. klo 10.00	+Tuki-info, kunnan valtuustosali (MK)
Kiiminki/Ylikiiminki	ma 19.3. klo 19.00	Jäälin Maja, Rantakuja 10, Kiiminki (MP)
Iinseutu/Haukipudas	ti 20.3. klo 10.00	+ Tuki-info, Yli-Iin valtuustosali (ST)
Vuolijoki	ti 20.3. klo 10.00	+ Tuki-info, ent. kunnantalon valtuustosali (MK)
Oulunseutu	ti 20.3. klo 19.00	Neste Oulun baari Maikkula, kabinetti (MP)
Pyhäntä	ti 20.3. klo 19.00	Tavastkengän koulu (MK)
Haapavesi	ke 21.3. klo 11.00	Vain Tuki-info, HAO, Teknotalon auditorio (ST)
Muhos/Utajärvi	to 22.3. klo 10.00	+Tuki-info, Koivu ja Tähti (MP)
Sotkamo	to 22.3. klo 10.00	+Tuki-info, Vuokatinhoivi, Iso-Tirinen (MK)
Liminka, Tyrnävä,	pe 23.3. klo 10.00	+ Tuki-info, Pitojen Helmi (ST)
Temmes, Ala-Temmes	pe 23.3. klo 10.00	+ Tuki-info, Scandic Kiannon Kuohut (MK)
Suomussalmi	ma 26.3. klo 10.00	+ Tuki-info, Nitek, Sapuska (MP)
Nivala	ma 26.3. klo 10.00	+ Tuki-info, Kainuun Opisto, Mieslahti (ST)
Paltamo	ma 26.3. klo 10.00	Vain kokous HAI, maa.ja metsät, yksikkö (MP)
Haapajarvi	ma 26.3. klo 19.00	+ Tuki-info, Törmälän maatilamatkailu (ST)
Ruukki/Siikajoki	ti 27.3. klo 10.00	+ Tuki-info, kunnan valtuustosali (MP)
Vaala	ti 27.3. klo 10.00	
Kestilä, Piippola,	ke 28.3. klo 10.00	+ Tuki-info, PIO, käsi- ja taidet.opisto Piippola (ST)
Pulkkila, Rantsila	ke 28.3. klo 10.00	+ Tuki-info, koulukeskus, auditorio (MP)
Puolanka	to 29.3. klo 10.00	+ Tuki-info, Kehittämiskeskus Pohjantähti (MP)
Pudasjärvi	pe 30.3. klo 10.00	+ Tuki-info, OULA, Liiketalouden yksikkö (ST)
Oulainen	ma 2.4. klo 10.00	+ Tuki-info, Kaupungin valtuustosali (MP)
Kuusamo	ma 2.4. klo 10.00	+ Tuki-info, Ristijärven Pirtti (MK)
Ristijärvi	ma 2.4. klo 10.00	

(MP) = Matti Perälä, (ST) = Sirpa Törmikoski, (MK) = Markku Karjalainen

Maanomistajan oikeudet -jäsentilaisuus

lauantaina 28.4.2012 klo 11.00-15.00, Kajaani, Kaukametsän Kouta-sali

OHJELMA

klo 11.00	Kahvi
	Rosa Liksomien monologeja Topi Mikkola
	Avaus puheenjohtaja Harri Peltola MTK-Pohjois-Suomi
	Natura-humppa
	Maanomistajan oikeudet nyky-yhteiskunnassa aluejohtaja Vesa Hakola Maanomistajien Arviointikeskus
	Metsätilojen sukupolvenvaihdos projektipäällikkö Juha Mäkelä Metsänomistajien Liitto Pohjois-Suomi
	Rakkautta ja mehtärahoja
	Metsänomistajan vaikutusmahdollisuudet mhy-vaalissa toiminnanjohtaja Jarmo Huttunen Metsänhoitoyhdistys Sotkamo
	Ajankohtaista vakuutusista myyntipäällikkö Tuomo Määttä Kainuun Lähivakuutus
	Keskustelu
	Tervetuloa!

Ilmoittautumiset tilaisuuteen 20.4.2012 mennessä: Metsänomistajien liitto, Marjo Karjalainen, puh. 020 413 3850, marjo.karjalainen@mhy.fi

ProAgria Oulun YmpäristöAgro II ja MTK-Pohjois-Suomen Maaseudun kehittämishankkeen

Tuki-infot viljelijöille 2012

Huom! Tilaisuuksien alussa MTK-paikallisyhdistyksen kevätkokous, jos ei toisin mainita. Ei ennakoilmoittautumista, mutta ilmoitathan erityisruokavaliosta.

Aika	Paikka	MTK:n jäsenyhdistys
ke 14.3.2012	Kärsämäki, Frosteruksen koulu, auditorio	Kärsämäki
to 15.3.2012	Pyhäjärvi, Hotelli Pyhäsalmi	Pyhäjärvi
pe 16.3.2012	Taivalkoski, kunnan valtuustosal	Taivalkoski
ma 19.3.2012	Haapajärvi HAI, Liiketalouden yksikkö	ei kokousta, alkaa 11.00
ti 20.3.2012	Yli-li, kunnan valtuustosal	linseutu ja Haukipudas
ke 21.3.2012	Haapavesi, HAO, Teknotalon auditorio	ei kokousta, alkaa 11.00
to 22.3.2012	Muhos, Koivu ja Tähti	Muhos, Utajärvi
pe 23.3.2012	Liminka, Pitojen Helmi	Liminka, Tyrnävä, Temmes, Ala-Temmes
ma 26.3.2012	Nivala, Nitek, Sapuska	Nivala
ti 27.3.2012	Siikajoki, Tormälän maatilamatkailu	Siikajoki ja Ruukki
ke 28.3.2012	Siikalatva, PIO, käsi- ja taidet.opisto	Rantsila, Pulkkila, Piippola, Kestilä
to 29.3.2012	Pudasjärvi, Kehittämiskeskus Pohjantähti	Pudasjärvi
pe 30.3.2012	Oulainen, OULA, Liiketalouden yksikkö	Oulainen
ma 2.4.2012	Kuusamo, kaupungin valtuustosal	Kuusamo

Alustava ohjelma:

10.00-11.00 MTK:n kevätkokous - MTK järjestää erillisenä Hankkeiden tuki-infotilaisuus klo 11.00-14.30
 11.00 MTK-Pohjois-Suomi
 11.30 Voileipäkahvit
 11.45 ProAgria Oulu
 13.00 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
 13.50 Kahvitauko
 14.00 Hakulomakkeet 2012, kunnan maaseutuelinkeinoveranomaisen
 14.30 Tilaisuus päättyy

Aiheita:

- LFA ja Ympäristötuen jatkomenettelyt kauden loppuun
- Lisätoimenpiteiden muuttaminen
- Vuoden 2012 erityistukien painopisteet: luomutuet ja kosteikat
- Suomaiden muokkausmenettelyt
- Eläinten hyvinvointituen muutos
- Hukkakaura-asia
- Sähköinen tukihaku
- Raivoiden purkulistat ja niihin liittyvät haut
- Katsaus uuden ohjelmakauden valmisteluun ja maatalouspolitiikan uudistukseen

Seuraaviin infotilaisuuksiin ennakoilmoittautuminen 2 viikkoa ennen tilaisuutta:

Anne Kipinä, ProAgria Oulu, (08) 316 8611, anne.kipina@proagria.fi. Tarkemmat ohjelmat > www.proagriaoulu.fi/ymparistoagro

Tietoisku valvonnan varalle – täydentävien ehtojen noudattaminen ja valvonta

Kohderyhmä: Maa- ja metsätalolliset ja heille neuvontaa antavat
 Luennot: MTK-Pohjois-Suomi, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, ProAgria Oulu

klo 9.30-12.30
 ti 17.4.2012 Nivala, Nitek, Pajatie 5
 to 19.4.2012 Taivalkoski, Hotelli Herkko, Taivalvaarantie 2
 pe 20.4.2012 Liminka, Luontokeskus, Rantakurvi 6

Lähihuokainfo - uuden elintarvikelain säädöksen vaikutus lähiruuan myymiseen

Tule kuulemaan uutta tietoa mm. tinkimaidon suoramyynnistä ja muista lainsäädännössä tapahtuvista muutoksista.

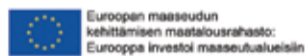
ma 12.3.2012, klo 10.30-13.00, Kempele, OSAO/Kempeleen yksikkö, auditorio, Piriläntie 145

Kohderyhmä: Kaikki suoramyynnistä kiinnostuneet
 Luennot: YmpäristöAgro II / Oulun maa- ja kotitalousnaiset / ProAgria Oulu

Tarkista paikat ja aikataulut:
www.proagriaoulu.fi/ymparistoagro

Tuki-infot järjestävät yhteistyössä ProAgria Oulun YmpäristöAgro II ja MTK-Pohjois-Suomen Maaseutuelinkeinon kehittämisen tiedotus-, koordinaatio- ja aktivointihanke, ELY-keskus Pohjois-Pohjanmaa sekä kuntien maaseututoimi.

Lisätietoja: Maarit Satomaa, YmpäristöAgro II -hanke, Oulun Maa- ja kotitalousnaiset / ProAgria Oulu, 040 566 7924
 Tilaisuuksiin ovat tervetulleita maa- ja metsätalolliset ja heitä neuvovat. Tilaisuudet ovat maksuttomia. Kahvirajoilu.

Suomalaista ruokaa, kiitos.

Suomalainen ruoka on maukasta, turvallista ja puhdasta.

MTK-Pohjois-Suomi on myös Facebookissa!

Luomukotieläintuotannon Tähti-ratkaisut

Kinnusen Mylly valmistaa 100%:set luomurehut lypsy- ja lihakarjalle sekä lampaille. Raaka-aineina käytetään mm. kotimaista luomuhuraa, luomukauraa ja luomuhärkäpapua.

Kinnusen Tähti-rehualikoimasta löydät myös luomutuotantoon soveltuvat kivennäisrehut.

Pyydä tilallesi sopiva Tähti-ratkaisu omalta kauppialtasi!

KINNUSEN MYLLY
 UTAJÄRVI
www.kinnusenmylly.fi

UUSI
 VERKKOKAUPPA
shop.raisioagro.com

PALVELUKSESSASI ALAN KOVIN AMMATTILAINEN!

Uudesta Raisioagrosta saat rehut, siemenet ja entistä laajemman valikoiman tuotantopankkia ja -tarvikkeita. Käytössäsi ovat alan parhaat ammattilaiset ja osaajat. Raisioagro on uuden sukupolven maatalouskauppa, mutta myös tuttu ja luotettava kumppani.

RAISIO agro

www.raisioagro.com

PRO
 Agria Oulu

EU-tuki- ja talousosaamista ProAgriasta

Säästä aikaa ja helpota arkeasi - pestää EU-tuki- viidakkoon ja talusasioihin kumppaniksesi ProAgria Oulun asiantuntija.

- EU-tukineuvonta • kirjanpito, verosuunnittelu ja tilipalvelut • tulosanalyysit • maksuvalmius- ja kannattavuuslaskelmat • elinkeinosuunnitelmat • sukupolvenvaihdokset • viljelysuunnittelu • investoivan tilan palvelut

Muista myös maitotilaneuvonnan palvelut lehmiesi hyvinvointiin, kestävyteen ja tuotokseen.

Kysy lisää!

www.proagriaoulu.fi

ECOSYL - Säilönnän uusi mestari!

Entistä parempaa rehua - terveemmät eläimet - tuottavampi karja!

- 20 vuoden kokemus biologisen säilönnän tutkimisesta ja valmistamisesta!
- Tyytyväiset käyttäjät!
- Turvallinen ja helppo käyttää!
- Ei syövyttä koneita ja laitteita!
- Kaikille rehutyypeille
- Kaikille annostelijoille

ECOSYL
 BIOLOGINEN

www.ecosyl.com

MITTI

DOUBLEACTION
 HAPPO
 +BIOLOGINEN

Maahantuonti/myynti:

LAKKAPÄÄ

OULU

www.lakkapaa.com

Puh. 010 7557 300

Navettapalossa naapuriapu tulee tositarpeeseen

Kun navetta palaa, voivat naapuriviljelijät tarjota korvaamatonta apua. Vauhkootuneiden eläinten pelastaminen ja käsittely vaativat ammattitaitoa, jota palomiehillä ja -viranomaisilla harvoin on.

Syyskuussa 2010 tulipalo tuhosi Muhoksen Viskaalissa sijaitsevan Sami Väärälän ja Sanna Halosen lihanautatilan tuotantorakennuksen maan tasalle. Sadasta eläimestä palossa menehtyi kolmannes.

Onnettomuuspaikalla palokunta toimi ammattimaisesti ja sai rajattua palon niin, että lohduttomalta näyttäneessä tilanteessa eläimiä pelastui lopulta enemmän kuin aluksi kukaan olisi uskaltanut toivoa.

- Paikallisten viljelijöiden ja kyläläisten apu oli tilanteessa korvaamaton. Hyvin nopeasti selvisi, että palomiehet osasivat työnsä, mutta taito käsitellä eläimiä oli vähäinen, Sami Väärälä sanoo.

Yksi apuun rientäneistä oli läheisen luomumaitotilan isäntä Jorma Keränen, joka uutisen kuultuaan keräsi kii-reesti mukaansa kevyitä aitoja eläinten ryhmittelyä varten ja saapui palopai-kalle.

- Kun eläimet ovat sisällä palavassa navetassa, jokainen sekunti ja jokainen osaava ihminen on tarpeen. Tällaisella hetkellä on täysin väärä viesti se, ettei mitään ole tehtävissä.

Oma lukunsa olivat läheiselle valtielle vilkkaimpaan työstä paluuaikaan pyrkinneet eläimet.

Palon jälkeen lähiseudun viljelijät huolehtivat tilan väeltä kesken jääneen

Sanna Halonen ja Sami Väärälä pitävät hyvänä valintana kokenutta rakennusliikettä, joka on vastannut uusien tuotantotilojen rakentamisesta. Karjanhoitoon on palkattu myös vakituinen työntekijä.

rehunteen loppuun ja kalustivat laaka-siilot pelastuneille eläimille väliaikais-tiloiksi.

Katse tulevaisuudessa

Jo paloiltana Sami Väärälä ja Sanna Halonen tekivät päätöksen tuotannon jatkamisesta. Puolitoista vuotta myöhemmin pihapiiriin on noussut kolme uutta tuotantorakennusta: sonniskasvattamo, rehuvarasto ja juottola pikkuvasikoille.

- Vaikka eläinmäärä on 2,5-kertaistunut, ajanmukaiset ja koneellistetut tilat ovat vähentäneet käsityön määrää, isäntäväki kertoo.

Tuotannon sijoittaminen kolmeen eri rakennukseen on ollut yksi vahin-

Sami Väärälä (vasemmal-la) ja Jorma Keränen ovat MTK-Muhoksen aktiivisia toimijoita. Vaikka talkootyö muuten on katoavaa perinnettä, tuttu viljelijä-verkosto on tarvittaessa korvaamaton voimavara.

koja ennalta ehkäisevä ratkaisu. Juoma- ja rehulaitteisiin sekä parsikalusteisiin on tehty maadoitukset ja potentiaalita-saukset. Apevaunulle on valmistumassa oma paloturvallinen bunkkerinsa.

- Vakuutukset kannattaa pitää ajan tasalla ja sillä tasolla, että isonkin vahingon tapahtuessa ne korvaavat menetykset, Sami sanoo.

Sannan mielestä jokaisen kannattaisi

mieltä etukäteen, miten toimisi tulipa-lon syytyessä.

- On hyvä olla riittävästi alkusammus-tuskalustoa, jota sekä tilanväen että lomittajien on osattava käyttää.

Paloturvallisuuden avainasioita ovat myös yleinen huolellisuus ja huolehti-minen siitä, etteivät sähkölaitteet ole li-kaisia tai viallisia. Sähköpääkeskus on syytä tarkistaa aika ajoin.

- Iso osa navetoista on ilman ainut-takaan vikavirtasuojaa, Jorma Keränen lisää.

Väärälän tilan pelastussuunnitelmaa laatineet paloviranomaiset toivoivat yhteistä koulutusta viljelijöiden kans-sa eläinten käsittelystä palotilanteessa.

- Myös lähialueen viljelijöiden yhteystedot olisi hyvä olla tarvittaessa paloviranomaisten käytettävissä, tilan väki pohtii.

Huomio sähkölaitteisiin

Vialliset sähkölaitteet aiheuttavat yli puolet suurista tuotantorakennuspa-loista. Sähkö tarkastuksilla onkin huomattava merkitys maatilojen turval-lisuudelle. Tarkastuksissa tulee esille vikoja ja puutteita lähes kaikilla tiloilla.

Sähköturvallisuuslaki velvoittaa sähkölaitteiden rakentajaa huolehtimaan asennusten käyttöönotto- ja tarvitta-vista varmennustarkastuksista uudis- ja laajennusrakentamisen yhteydessä.

Sähköurakoitsijan tulee toimittaa niistä myös pöytäkirjat maatilayrittä-jälle. Viljelijän oikeutena on vaatia näitä tarkastuksia ja pöytäkirjoja tehdyistä sähköasennustöistä.

Maatiloilla, joiden tuotantotiloissa sulakekoko ylittää 35 ampeerituntia, on lain mukaan tehtävä sähköasennusten määräaikaistarkastus 15 vuoden välein.

- Suosittelemme kuitenkin näiden tarkastusten tekemistä kaikilla tiloil-la viiden vuoden välein, riskipäällikkö Juhani Savolainen Vahinko-Tapiolas-ta kertoo.

Hän muistuttaa, että sähköurakointi ja sähkötyöt vaativat tekijältään luvan ja erikoisoasamista. Muille kuin sähkö-alan ammattilaisille sallittuja sähkötyöt ovat lähinnä lampun ja sulakkeen vaihtaminen.

ENEMMÄN TILAA KAIKILLE. VÄHEMMÄN HINTAA MTK:N JÄSENILLE. NISSAN QASHQAI+2

QASHQAIin sovelleen kyytiin mahtuvat myös pakkusikat, yhteensä jopa seitsemän matkustajaa. Korkean ajosäntönsä ja maavaran ansiosta tilanne on aina hallussasi, ja ärhäkkä crossover-muotoilu kääntää katseet niin kylillä kuin kaupungissaakin.

- 7 istuinta tai 550 l tavaratila • Panoraamalisäkatko ja tummennetut takalasin • Kattokalpeet ja 17" kevytmetallivanteet • 6 turvatyynyä ja ESP • ALL MODE 4x4^{*} -nelivetojärjestelmä

Varustetiedot saatavana vaihtoehdoista eri varustetasoissa.

SHIFT. the way you move

NISSAN QASHQAI+2
alk. 24 940 €
Autovaroitus hinta 19 484,32 €
autovero 5 455,68 €

NISSAN QASHQAI
alk. 22 590 €
Autovaroitus hinta 17 950,08 €
autovero 4 639,94 €

-1 000 €

UUSI NISSAN X-TRAIL
alk. 37 769 €
Autovaroitus hinta 28 639,31 €
autovero 9 129,89 €

-1 000 €

UUSI NISSAN NAVARA
alk. 33 699 €
Autovaroitus hinta 27 600,23 €
autovero 6 098,77 €

-1 500 €

MONIPUOLISET NISSANIT MTK:N JÄSENILLE NYT SEURAAVILLA ALENNUKSILLA:

JUKE	-500 €	QASHQAI+2	-1 000 €	NAVARA	-1 500 €
QASHQAI	-1 000 €	X-TRAIL	-1 000 €	PATHFINDER	-1 500 €

Seur. edut näytetään MTK:n jäsenkortilla. Jäsenmaksut ovat voimassa 1.1.2012–31.3.2012 merissä tehtyihin kauppatapahtumiin. Lue alla olevat ohjeet.

TOIMI NÄIN:
1. Käy verkkosivulla www.mtk.fi ja lueista viimeisin voimassa oleva lehti. 2. Käy verkkosivulla Nissan-jäsenmyyjätkeskuksissa. 3. Ota haluamasi Nissan-ajoneuvo. 4. Napsa MTK-jäsenkortilla Nissan-jäsenmyyjältä, ennen kuin sovitte tilinmaksusta. 5. Jäsenmyyjä lähentää ajoneuvon hinnasta etukäteen sovitun koron. 6. Aiemmin laulettiin ostoksen loppumäärästä.

PÖRHÖN AUTOLIIKE OY
Heinisuoentie 10, 87250 KAJAANI
puh. 020 762 44

PÖRHÖN AUTOLIIKE OY
Teollisuuskylänraitti 21, 94450 KEMINMAA
puh. 020 762 44

PÖRHÖN AUTOLIIKE
Tyrnäväntie 7, OULU
puh. 020 762 44

PÖRHÖN AUTOLIIKE OY
Huoparantie 8, 93600 KUUSAMO
puh. 020 762 44

TEHOKKUUS TURVAA TULEVAISUUDEN

Lihantuottajan paras turva on omista käsissä oleva kustannustehokas teollisuus.

Atria on Lihakunnan tuottajien tulevaisuuden tae.

Nyt on aika investoida nautan teurastukseen. Atria on varma markkinakanava, joka on sitoutunut kotimaiseen lihaan.

Lihakunta

tarjoaa jäsenilleen monia rahanarvoisia etuja.

Lisänä Atria-ketjun vahvuudet: A-Rehu tarjoaa edulliset ja tuottavat rehuratkaisut. A-Kauppa toimii netissä kellon ympäri. AtriaNauta ja AtriaSika ovat tuottajan vahva kumppani arjen työssä.

Lisätietoa puh. 020 472 7111
www.atrianauta.fi, www.atriasika.fi,
www.a-rehu.fi, www.lihakunta.fi